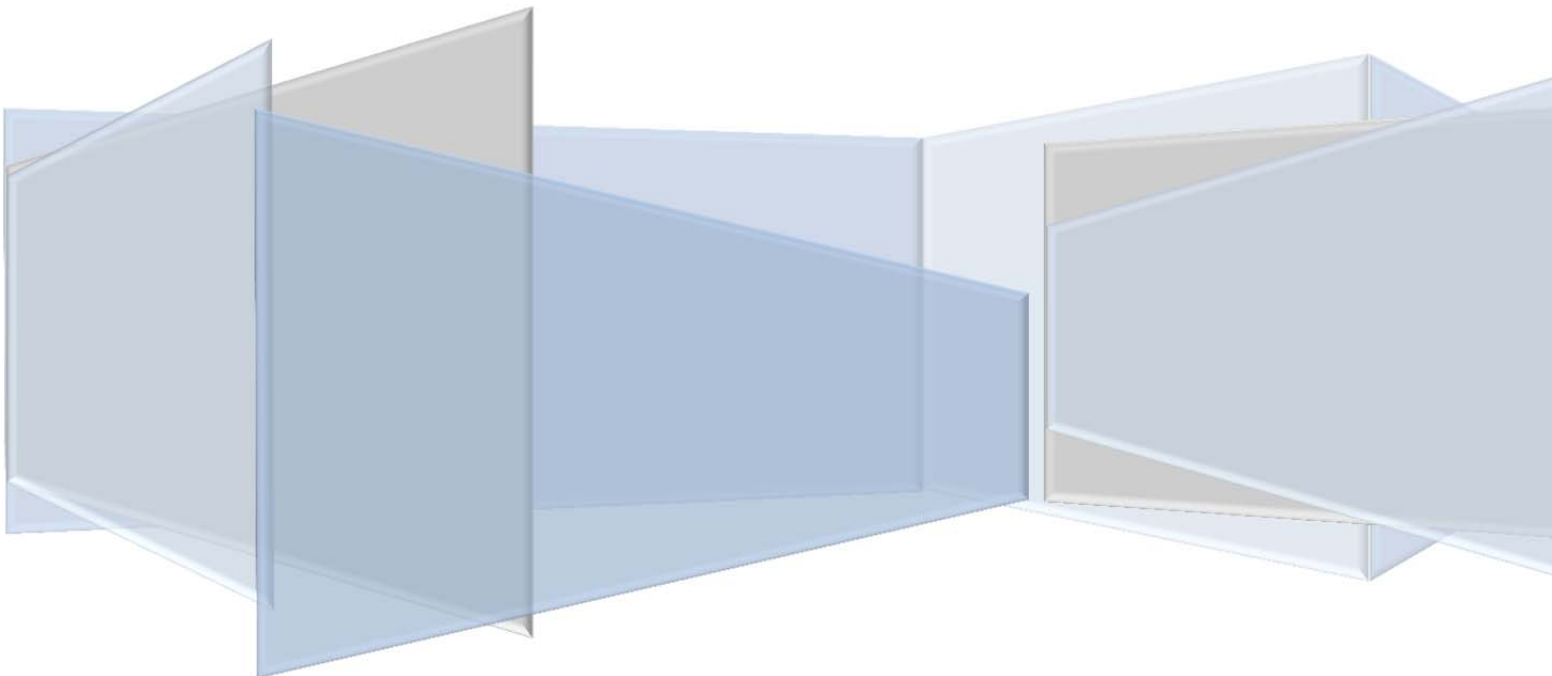

Talousarvio 2016

Talous- ja rahoitussuunnitelma 2017 - 2018

Evijärvi, Kauhava, Lappajärvi

Yhtymähallitus 27.10.2015

Sisällysluettelo

1.	Talousarviota ja taloussuunnitelmaa koskevat perustiedot	3
1.1	Talousarviota ja taloussuunnitelmaa koskevat säännökset.....	3
1.2	VISIO Perusturvan edelläkävijä	4
1.2.1	Missio/toiminta-ajatus	4
1.2.2	Toimintaa ohjaavat arvot	4
1.2.3	Kriittiset menestystekijät	4
1.2.4	Hyvän johtamisen lähtökohdat	5
2.	Talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteet ja perustelut	5
2.1	Yhteiset tavoitteet	5
2.2	Kuntayhtymän johtajan katsaus talousarviovuoteen 2016	6
2.3	Suunnitteluperusteet	7
2.4	Tuloksen muodostuminen	8
2.5	Irtaimisto- ja investointihankinnat ja investointien rahoitus.....	8
2.6	Talousarvion sitovuus	9
2.7	Talousarvion täytäntöönpano.....	9
2.8	Toiminnan arviointi	10
3.	Käyttötalous	11
3.1	Tulosalueiden tavoitteet ja talousarviot	11
3.1.1	Hallinto- ja tukipalveluiden tulosalue	11
3.1.2	Sosiaalipalvelujen tulosalue.....	17
3.1.3	Ikäihmisten palvelujen tulosalue	25
3.1.4	Terveyspalvelujen tulosalue	29
3.2	Henkilöstö	40
3.3	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa	42
3.3.1	Yhdistelmä käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista	42
3.3.2	Tuloslaskelma	44
4.	Investointiosa	45
5.	Kuntien rahoitusosuudet.....	46
6.	Talous- ja rahoitussuunnitelma vuosille 2016 – 2018.....	48
7.	Talousarvion liitteet	51
7.1	Jäsenkuntalaskutuksen perusteet 2016.....	51
7.2	Organisaatio 2016.....	52
7.3	Vakanssirakenne 2016	53

1. Talousarviota ja taloussuunnitelmaa koskevat perustiedot

1.1 Talousarviota ja taloussuunnitelmaa koskevat säännökset

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Valtuuston ja kunnan muiden toimielinten on talousarviossa ja -suunnitelmassa sekä niihin perustuvissa käyttösuunnitelmissa ja erillisbudjeteissa hyväksyttävä toimintaa ja taloutta koskeva tavoitteet. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymän talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi (Kuntalaki 110 § 1 mom.). Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Kuntayhtymän talousarvion tulee sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (Kuntalaki 110 § 4 momentti).

Kuntalain 110 § 2 momentin mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvioon tulee ottaa toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä tulee osoittaa, miten rahoitustarve tulo-rahoituksen lisäksi muutoin katetaan.

Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto. Määrärahojen riittävyys ja tavoitteiden realistisuus tulee huomioida talousarviota laadittaessa kiinteässä yhteistyössä omistajakuntien kanssa. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset asetettujen tavoitteiden mukaisten kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen perussopimuksen 6 § mukaan jäsenkuntien kunnanvaltuustot hyväksyvät kuntakohtaiset rahoitussopimukset ja kuntayhtymän talousarvion tulosalueittain ja taloussuunnitelman, jotka ovat kussakin jäsenkunnassa osa kuntalain 110 §:n mukaista suunnittelumenettelyä. Taloussuunnitelmat vahvistetaan jäsenkunnissa keskenään yhtäpitävin päätöksin (Perussopimus 14 §). Myös talousarvioon talousarviovuoden aikana tehtävät muutokset hyväksyvät jäsenkuntien valtuustot.

Perussopimuksen 14 §:n mukaan kuntayhtymän talouden mitoituksen lähtökohtana ovat kuntien rahoitussopimukset. Palvelutuotannon sisältö ja sen kehitys muodostavat perusturvan toimintasuunnitelman. Kuntakohtaisten rahoitussopimusten yhteenlasketusta määrästä muodostuu kuntayhtymän talousarvioon kuntien maksuosuuksien kokonaismäärä. Kuntayhtymän talousarvio on tasapainotettava tästä lähtökohdasta.

Kuntayhtymän talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä kuntayhtymän tulee käydä jäsenkuntien kanssa neuvottelut perusturvan järjestämisestä ja rahoitussopimuksista. Yhtymähallituksen on tehtävä ehdotus jäsenkuntien rahoitussopimuksista ja talousarviosta 15.10. mennessä ja toimitettava ne jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi 31.10. mennessä.

Kuntayhtymän suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää suoritteen tuottamisesta aiheutuneet välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Jäsenkuntia laskutetaan todellisiin kustannuksiin perustuen yhdenmukaisin hinnoin (Perussopimus 15 §).

1.2 VISIO Perusturvan edelläkävijä

Kuntayhtymä on innovatiivinen edelläkävijä laadukkaiden ja vaikuttavien perusturvan palvelujen tuottajana.

Visio on aktiivinen tahtotila, arkijohtamisen peruskivi. Sillä pyritään luomaan jokaiselle työntekijälle kuva tulevaisuudesta.

1.2.1 Missio/toiminta-ajatus

Hyvinvoiva ja toimintakykyinen kuntalainen

Missio = organisaation **toiminta-ajatus**, sen olemassaolon syy. Kuvaa sitä, mitä organisaatiossa halutaan pysyvästi tehdä ja mihin halutaan pitkällä aikavälillä päästä.

1.2.2 Toimintaa ohjaavat arvot

- **IHMISARVON KUNNIOITTAMINEN**
  - kohdellaan ihmistä tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti
  - kunnioitetaan ihmisen itsemääräämisoikeutta ja elämänarvoja
  - kohdataan ihminen aidosti ja empaattisesti
  - osallisuus

- **VASTUULLISUUS**
  - toimitaan tehokkaasti, taloudellisesti ja vaikuttavasti kuntalaisten parhaaksi
  - luotettavuus: tehdään se mitä luvataan
  - ammatillisuus: jokainen tekee oman osuutensa parhaalla mahdollisella tavalla
  - ketään ei jätetä yksin ongelmissaan

Arvot = periaatteet, joiden mukaan organisaatio toimii

1.2.3 Kriittiset menestystekijät

1. Terveyskäyttäytymisen parantuminen ja syrjäytymisen vähentyminen
2. Kustannusvaikuttavien palvelujen tuottaminen
3. Palvelurakenteen muutos, uudistuminen ja ennakointi
4. Riittävä ja osaava henkilöstö kaikkiin palveluihin
5. Hoitotakuun ja muiden palveluille asetettujen määräaikojen toteutuminen
6. Riittävien resurssien turvaaminen yhteistyössä kuntapäätäjien kanssa

Kriittiset menestystekijät = missä vähintään tulee onnistua, että tavoitteet saavutetaan.

1.2.4 Hyvän johtamisen lähtökohdat

- yhteinen missio, visio, arvot ja toimintaperiaatteet
- realistiset ja mahdollisimman yksimielisesti sovitut tavoitteet
- oikeudenmukainen ja realistinen tulosten arviointi
- vastuullinen johtaminen
- työyhteisötaidot – sitoutuminen, osallistuminen ja vastuu
- toimiva organisaatio ja johtamisjärjestelmä
- avoin, monisuuntainen vuorovaikutus ja tiedottaminen

2. Talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteet ja perustelut

2.1 Yhteiset tavoitteet

Jäsenkunnat ovat valtuustojensa päätöksellä hyväksyneet perusterveydenhuollon järjestämissuunnitelman sekä sosiaali- ja terveydenhuollosta perusturvaan -hankkeen loppuraportin. Näissä asiakirjoissa on määritelty kuntayhtymän organisaatio- ja palvelurakenteet. Toiminnalliset tavoitteet on määritelty eri toimintalohkojen strategia-asiakirjoissa, jotka myös on käsitelty jäsenkuntien valtuustoissa.

Strategiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit on kaikkien tulosalueiden osalta kuvattu balanced scorecard -viitekehityksen mukaisesti asiakkaan, prosessien, talouden ja henkilöstön näkökulmasta.

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Väestön hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen, yhteisöllisyys, osallisuus, voimavarojen tukeminen	Sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaminen väestön tarpeiden mukaisesti	Kuntalaisten hyvinvointiindeksit (työttömyysindeksi, sairastavuusindeksi, ikärakenne) Palvelutuotanto suhteutettuna asukasluukuun

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Näyttöön perustuvien, kustannustasoltaan kestävien perusturvapalveluiden tarjoaminen	Jäsenkuntien päättämien talousarvioaraamien noudattaminen	Talousarvion toteutuminen suunnitelman mukaan Sote-menot suhteessa E-P:n ja valtakunnallisiin keskiarvoihin (taloustilasto)

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Laadukkaiden, vaikuttavien ja helposti saavutettavien palveluiden turvaaminen koko yhteistoiminta-alueella	Palveluiden tuottaminen valtakunnan tason laatusuosituksen, normien ja lakien mukaisesti	Palvelutuotannon toteutumisen arviointi suhteessa suosituksiin ja normeihin Palvelutuotanto suhteessa E-P:n ja valtakunnallisiin keskiarvoihin

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Riittävän, osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön turvaaminen	Henkilöstöstrategian työstäminen	Henkilöstöjohtamisen osatekijöiden arviointi suhteessa muihin sote-organisaatioihin ja vuosittainen kehittyminen

2.2 Kuntayhtymän johtajan katsaus talousarviovuoteen 2016

Suomen julkisen talouden haasteelliset ajat jatkuvat edelleen sekä valtion että kuntatalouden osalta. Kuntayhtymän Kaksineuvoisen jäsenkuntien kuntatalous on tiukoilla hyvästä elinkeinorakenteesta huolimatta, koska väestön ikääntymisten myötä sosiaali- ja terveyspalveluiden tarve kasvaa voimakkaasti, jos toimintaa jatketaan nykyisillä toimintakäytännöillä. Viime vuosina on yleisesti perusturvassa tehty palvelurakenteen muutoksia, jotka tähtäävät valtakunnan tason suositusten mukaisiin rakenteisiin mm. ikäihmisten palveluissa.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa on aloitettu ikäihmisten palvelurakenteen kehittäminen kohti avohoitotempaa rakennetta vuoden 2014 aikana ja sitä jatketaan edelleen. Terveyskeskuksen vuodeosasto tai laitos ei ole enää kenenkään koti. Tavoitteena on edelleen vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluita sekä kotiin annettavia palveluita. Laitoshoidon sijasta, jos yksilöllinen tarve niin edellyttää, on tehostettu palveluasuminen se kodinomaisen palvelumuoto, joka takaa palvelut ikäihmiselle ympäri vuorokauden. Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa tavoittelee vuoden 2016 aikana vanhustenhuollon laatusuosituksen mukaista palvelurakennetta.

Moniammatillisen perhetyön kehittäminen jatkuu. Lastensuojelussa on saavutettu viime vuosina hyviä tuloksia monimuotoisten ja ennaltaehkäisevien palveluiden ansioista ja tällä kehityssuunnalla jatketaan edelleen. Tiivis yhteistyö syvenee jäsenkuntien muiden toimialojen kuten varhaiskasvatuksen, koulutoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen kanssa. Huoli lapsen tai nuoren pahasta olostä välittyy yleensä ensin muiden palveluiden piirissä kuin sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Mielenterveystyön ja päihdehuollon osalta tiivistetään yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa ja luodaan vahvaa integraatiota palveluiden kesken sekä pyritään luomaan asiakasta yhä paremmin kuntouttavia pal-

veluita, työllistämispalveluita. Terveysasemaverkosto tulee olemaan erityisen, jäsenkuntien muodostaman työryhmän keskustelun alla vuonna 2016. Työryhmän työskentelyn tulokset ohjaavat sote-palveluiden kehittämistä ja kiinteistöratkaisuja kohti tulevaisuuden laadukkaita hyvinvointipalveluita.

Sote-palveluiden laatua, laadun varmistamista ja todentamista tullaan vahvistamaan kuntayhtymässä laatusopimuksen tehtävillä. Palveluiden osoitettu laatu ja vaikuttavuus ovat tavoitteita, jotka vahvan kehittämisen aikana tulevat olemaan peruskivinä kuntalaisille annetuissa palveluissa. Suomalainen sote-järjestelmä on valtakunnallisessakin tarkastelussa jäljessä eurooppalaista ja pohjoismaista sote-laatumetria.

Palveluiden kehittäminen edellyttää henkilöstöjohtamisen kehittämistä muutoksen tukena. Henkilöstöjohtamisessa siirrytään sähköiseen henkilöstöhallintoon vuoden 2016 aikana ja henkilöstöhallinnon prosesseja kehitetään. Henkilöstöjohtamisen periaatteiden yhdenmukaistaminen, esimiesten valmentaminen muutostoimintaan ja johdonmukainen henkilöstöasioiden hoitaminen ovat olleet työn alla kuluvana vuonna. Henkilöstön jaksamista muutoksen keskellä turvataan vuonna 2016 jatkamalla alkanutta henkilöstöjohtamisen kehittämistä painopisteenä työhyvinvoinnin parantaminen.

2.3 Suunnitteluperusteet

Kuntayhtymän jäsenkunnista Lappajärvi ja Kauhava ovat kesäkuussa 2015 linjanneet kuntayhtymän talousarvion 2016 raamiksi enintään vuoden 2015 talousarvion. Evijärven kunnan asettama raami on TA 2015 -1 %. Perussopimuksen mukaan kuntayhtymän palvelut ovat kuntayhtymän kaikissa kunnissa samanlaiset, joten vain yhden kunnan palveluja koskevia muutoksia ei voida tehdä perussopimusta muuttamatta. Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2016 on laadittu perussopimuksen mukaisesti yhtenäiseen palvelurakenteeseen perustuen.

Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2016 on laadittu nykyinen toiminta ja jo päätetyt sekä vuodelle 2016 suunnitellut toiminnalliset muutokset huomioiden. Palvelutuotannon kehittämistä kohti valtakunnallisia laatusuosituksia jatketaan kaikilla tulosalueilla. Palvelurakenteen muutosta jatketaan siten, että terveystalouden tulosalueelta siirtyy ikäihmisten palveluihin vuorohoito sekä ikäneuvola. Ikäihmisten palveluiden organisaation vastuualueet muodostetaan asiakasvastuuperusteisesti ennaltaehkäiseviin, kotihoidon sekä asumisen palveluihin.

Terveystaloudessa sairaalaosaston väistö Kauhavan terveysasemalta aiheuttaa muutoksia sairaalaosastojen toimintaan. Sairaansijamäärä pysyy ennallaan. Kauhavan terveysaseman väistöratkaisu vaikuttaa myös ilta- ja viikonloppuvastaanottoihin sekä lääkäriresurssin kohdentamiseen. Lisäksi terveystaloudessa varaudutaan Kauhavalle ja Lappajärvelle perustettavien vastaanottokeskusten aiheuttamiin lisääntyviin päivystys- ja avoterveydenhuollon käynteihin.

Sosiaalipalveluissa vammaispalvelujen ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut eriytetään talousarviovuonna kuntalaskutuksessa eri tehtäviksi. Vammaispalveluissa erityisesti asumispalvelujen kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi yksilöllisen asumisen velvoitteiden ja asiakasmäärän kasvun vuoksi. Uusien Kauhavan Fransunpuiston ja Lappajärven Joelinkodin asumispalveluyksikköjen toiminnalla pystytään tukemaan laitoshoidon purkua niin pitkäaikaisen kuin tilapäisen asumisen osalta. Lasten ja perheiden palvelutarpeisiin vastataan yhä useammin uuden sosiaalihuoltolain mukaisin varhaiseen tukeen perustuvien palveluin.

Henkilöstökulut on budjetoitu vakituisen henkilöstön vakanssirakenteen mukaisesti. Palveluverkko- ja rakennemuutokset on henkilöstökuluissa huomioitu henkilöstön tehtävä- ja toimipaikkamuutoksina sekä sijaisten käytössä. Uusia toimia ei vuodelle 2016 esitetä. Palkkojen nousuksi on arvioitu 0,7 % verrattuna kesäkuun 2015 tilanteeseen. Henkilöstökustannuksissa on huomioitu suunnitellut TVA:n päivitys sekä hen-

kilökohtaisten lisien osuuden muutos KVTES:n mukaiseksi 1,3 %:iin tehtäväkohtaisista palkoista. Eläkemeno varhemaksuineen on laskettu 18,35 %:n, sotu-maksu 2,14 %:n ja muut palkkaperusteiset maksut 3,55 %:n suuruisena. Palkkaperusteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat yhteensä 24,04 % palkkakustannuksista.

Ulkopuolelta ostettavien hoitopalvelujen hintojen arvioidaan nousevan noin 2 % vuoden 2015 hintaan verrattuna, tosin korkeampiakin hintailmoituksia on erityisesti asumispalveluiden ostopalveluista tullut. Erikoissairaanhoidon ostot sairaanhoitopiiriltä on talousarviossa 2016 arvioitu vuoden 2015 talousarvion tasolle. Inflaation arvioidaan nostavan hintoja noin 1 %. Kunnille maksettavat vuokrat on budjetoitu vuoden 2015 hintatason mukaisesti mahdolliset tilamuutokset ja peruskorjaukset (pääomavuokrat/poistot) huomioiden. Vuokra on 1.1.2012 alkaen ollut 3,40 eur/neliometri/kk, jonka lisäksi kuntayhtymä maksaa vuokraamiensa tilojen osalta poistosuunnitelman mukaisen vuosipoiston.

Työhyvinvointiin ja sairauspoissaolojen hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota myös vuonna 2016. Työhyvinvointipalveluihin on varattu 100 000 euron määräraha työhyvinvoinnin parantamiseen sekä pitkien sairauspoissaolojen vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Koulutuksen ja työhöjauksen sekä tyhytoiminnan määrärahat ovat edellisvuosien toteutuman tasolla.

Suoritekäyttö on talousarviossa arvioitu aiempien vuosien käytön sekä tiedossa olevien toiminnallisten muutosten perusteella. Kotihoidon jakoperusteesta käydään neuvottelut kuntien kanssa syksyn 2015 aikana. Kotihoidon kuntaosuuksien jakoperusteeksi ehdotetaan vuoden 2016 alusta lukien asiakastunteja.

Asiakasmaksuissa lainsäädännön tarjoamat mahdollisuuden tarkistuksiin käytetään täysimääräisesti hyväksi. Sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksut tarkistetaan joka toinen vuosi ja edellinen maksujen tarkistus on tullut voimaan vuoden 2014 alusta. Maksujen tarkastukset on sidottu tasamaksujen osalta kansaneläkeindeksiin ja tulosidonnaisten maksujen osalta työeläkeindeksiin. Arviona asiakasmaksulain mukaisien palvelumaksujen ja vuokrien indeksikorotukselle on käytetty + 1 %.

Investointina käsiteltävän kalustomäärärahan alaraja on nostettu vuoden 2014 alusta lähtien 5 000 euroon. Yli 5 000 euron hankinnat käsitellään 1.1.2014 lähtien investointiosassa ja 500 - 5 000 euron hankinnat tuloslaskelmaosassa kalustona sekä alle 500 eur hankinnat pienkalustona.

2.4 Tuloksen muodostuminen

Talousarvion mukaiset toimintakulut ovat yhteensä 89 652 757 euroa, korko- ja muut rahoitustuotot 9 012 euroa ja muut rahoituskulut 1 000 euroa. Poistot ovat yhteensä 556 000 euroa.

Kulujen kattamiseksi toimintatuottoja kerätään 11 858 507 euroa. Loppuosa eli 78 334 238 euroa katetaan jäsenkunnilta perittävillä palvelumaksuilla. Talousarvion mukainen vuosikate on 557 500 euroa ja tilikauden tulos osoittaa 1.500 euron ylijäämää.

2.5 Irtaimisto- ja investointihankinnat ja investointien rahoitus

Pienkaluston korvaushankintoihin on varattu käyttötalousmenoihin 210 760 eur.

Investointeihin on varattu yhteensä 617 500 eur. Hallinto- ja laitosrakennusten investoinneissa on budjetoitu peruskorjauksiin 250 000 eur. Kuntayhtymä omistamien kiinteistöjen siirto Kauhavan kaupungille on kesken.

Aineettomien oikeuksien ohjelmistojen hankinnat ovat yhteensä 100 000 eur, joista 20 000 eur kotihoidon NurseBuddy -ohjelmistoon ja liittymiin ja 20 000 eur Effican ja ProConsonan lisäosiin. Vuonna 2015 aloitetun henkilöstöhallinnon ohjelmiston korvausinvestointiin on varattu 35 000 eur vuodelle 2016. Lisäksi talousarviossa on potilastietojärjestelmän raportointiin käytettävän ExReport -ohjelmiston lisätietokantojen hankintaan 15 000 eur. IT-laitteiden budjetti on 50 000 eur. Koneisiin ja kalustoon on varattu yhteensä 217 500 eur, terveystalouden osuus on 65 000 eur ja ikäihmistien palveluiden 94 500 eur. Suun terveydenhuollon hammashoitokoneyksikköjen uusimiseen on varattu 28 000 eur ja kaluston korvausinvestointeihin 30 000 eur.

Investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.

2.6 Talousarvion sitovuus

Perussopimuksen mukaan jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät kuntayhtymän talousarvion ja taloussuunnitelman tulosalueittain sekä jäsenkuntien rahoitusosuudet ja investoinnit hankkeittain eriteltynä. Perussäännön mukaan talousarviomuutokset tulee käsitellä samassa järjestyksessä kuin itse talousarviokin.

2.7 Talousarvion täytäntöönpano

Yhtymähallitus käsittelee kuntayhtymän talousarvion vuodelle 2016 sekä taloussuunnitelmat vuosille 2017 - 2018 kokouksessaan 27.10.2015. Jäsenkuntien valtuustot käsittelevät talousarvion joulukuussa 2015.

Talousarvion hyväksymisen jälkeen laaditaan tulosalue-, tulosityksikkö- sekä tehtäväkohtainen yksityiskohtaisempi suunnitelma tavoitteiden toteuttamiseksi. Talousarvion toteutumisen seuraamista varten yksiköiden vastaaville toimitetaan tulosraportit. Tulosraportit ajetaan ajastetusti joka maanantaiaamu kirjanpidon senhetkisestä tilanteesta. Lisäksi kuukauden kaikkien vientien kirjaamisen jälkeen toimitetaan kuukauden tulosraportit.

Talousarvion täytäntöönpanossa on noudatettava voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia sekä niitä sopimuksia, joita kuntayhtymä on toiminnan järjestämisestä tehnyt. Yhtymähallituksen, tulos- ja vastuualueiden esimiesten ja tulosityksikköjen esimiesten tehtävät ja toimivalta on talousarvion täytäntöönpanon ja henkilöstöasioiden suhteen määritelty hallintosäännössä.

Kaikissa hankinnoissa on noudatettava hankintalainsäädäntöä ja yhtymähallituksen vahvistamaa hankintaohjetta. Kuntayhtymä on mukana sairaanhoitopiirin hankintarenkaassa kaikkien tuoteryhmien osalta. Näiden tuoteryhmien kaikki hankinnat hoidetaan hankintarenkaan päättämiltä toimittajilta. Muu menettely ei ole sallittua.

Hankintarenkaaseen kuulumattomat tavarahankinnat kilpailutetaan. Tarjouspyyntöjä tehtäessä on aina annettava paikallisille yrityksille mahdollisuus antaa oma tarjouksensa. Atk-yhteistyötä jatketaan Järvinet Oy:n kanssa, jonka kautta tehdään pääosa tietoteknisistä hankinnoista. IT-hankinnoista vastaa keskitetysti atk-käyttöpäällikkö.

Keskusvarasto avustaa irtaimistohankinnoissa selvittämällä mahdolliset tavarantoimittajat, hankkimalla kuvastoja tms. tietoa tarvittavasta laitteesta. Tarjouspyynnön tekeminen ja hankintapäätös on aina asianomaisen tulos- ja vastualueen esimiehellä tai sillä, jolle päätösvalta hankinnassa on siirretty. Kaikki tarjouspyynnöt tehdään yhteistyössä taloushallinnon kanssa.

Erääntyneistä saatavista peritään viivästyskorkoa korkolain mukaan. Perinnässä noudatetaan hyvää perintätapaa. Kuntayhtymän perinnän hoitaa Intrum Justitia.

Ostolaskujen käsittelystä on annettu erillinen ohje. Taloustoimisto antaa tarvittaessa tarkemmat kirjausohjeet ennen talousarviovuoden alkua.

2.8 Toiminnan arviointi

Toimintaa arvioidaan säännöllisellä raportoinnilla. Raportointi toteutetaan vuosikolmanneksittain siten, että ensimmäinen raportti ajalta 1.1. - 30.4. laaditaan toukokuun aikana ja toinen ajalta 1.1. - 31.8. syyskuun aikana. Koko toimintavuoden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteiden toteutumukset raportoidaan tilinpäätöksen jälkeen toimintakertomuksessa.

Kolmannesvuosiraportoinnin lisäksi yhtymähallitukselle annetaan kokousaikataulun mukaisesti aina ajan-kohtainen lyhyt talousarvion toteutumamaraportti. Tulosalueille, tulosityksiköille ja kustannuspaikoille jaetaan reaaliaikainen talousarvion toteutumamaraportti viikoittain sekä lisäksi kuukausiraportti vertailutietoineen aina kuukauden kirjanpidon valmistuttua. Tulosityksiköiden on seurattava toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista jatkuvasti.

3. Käyttötalous

3.1 Tulosalueiden tavoitteet ja talousarviot

3.1.1 Hallinto- ja tukipalveluiden tulosalue

Toiminta-ajatus

Palveluprosessien varmistaminen ja sisäisten asiakkaiden toiminnan tukeminen.

Toiminnan kuvaus

Hallinto- ja tukipalvelujen tulosalueen tehtävä on kuntayhtymän hallinnosta ja palveluprosessien tukipalveluista vastaaminen. Tulosalueen tulosyksiköt ovat

- Hallinto- ja henkilöstöpalvelut
- Toimitilat
- Siivous ja vaatehuolto
- Materiaalipalvelut
- Ravitsemuspalvelut
- Hallinnon hankkeet

Hallinto- ja tukipalvelujen talousarvio

	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Ero eur	Ero-%
					TA 15/TA 16	TA 16/TA 15
HALLINTO JA TALOUS						
Toimintatulot	1 016 184	842 474	644 050	417 600	-226 450	-35,2
Toimintamenot	7 331 668	7 547 987	7 563 139	6 855 452	-707 687	-9,4
Toimintakate	-6 315 485	-6 705 513	-6 919 089	-6 437 852	481 237	-7,0
Poistot	382 854	403 762	422 500	411 250	-11 250	-2,7
Vyörytykset	448 581	390 542	382 500	287 550	-94 950	-24,8
Hallinto- ja tukipalvelut nto	-7 146 919	-7 499 817	-7 724 089	-7 136 652	587 437	7,6

Hallinto- ja henkilöstöpalvelujen tavoitteet

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Taataan hallinto-organisaatiolle oikea ja oikea-aikainen tieto päätösten tueksi	Talouden suunnittelun ja ohjauksen kehittäminen Raportointiaikataulu	Suunnittelun ja seurannan vuosikellon noudattaminen Raportit toimitettu virheettöminä viimeistään raportoitavaa kuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Kustannustietoisuuden lisääminen organisaation kaikilla tasoilla	Sisäisen laskennan ja suoritevertailujen edelleen kehittäminen ja mittaristojen luominen jatkuvaa seurantaa varten Suoriteraportoinnin tiedonkeruun organisoiminen Talouskoulutus yksiköille	Suorite- ja kuukausiraportointi suunnitelman mukaisesti uudistettuna 8/2016 mennessä Suoritetietojen kerääminen suunnitellun mukaisesti 8/2016 mennessä Talouskoulutukset pidetty suunnitelman mukaan

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2015	Tavoitetaso/Mittari
Tietotekniikan ja ohjelmistojen täysimääräinen hyödyntäminen hallinto- ja talousprosesseissa	IT-osaamisen varmistaminen aktiivisella koulustarjonnalla	Koulutuspäivät
Hyvä hallintotapa	Sisäisen ohjeistuksen ja sisäisen valvonnan kontrollien päivittäminen ja systematisoiminen	Yhtymähallituksen arvio hallinnon toimivuudesta Tarkastuslautakunnan arviointikertomus
Hankintaosaamisen varmistaminen	Varmistetaan, että hankintaosaamiseen saadaan riittävästi koulutusta Kilpailutuksen hyödyntäminen	Suunnitellut koulutuspäivät toteutuneet Hankinnat hoidettu hankintaohjeen mukaisesti
Sopimushallinnan varmistaminen	Sopimusrekisterin kattavuuden ja ajantasaisuuden varmistaminen	Kattava jatkuvasti päivittyvä sopimusrekisteri, 100 % sopimuksista Dynastyssa
Kustannustehokkaat tukipalvelut	Tukipalvelujen jatkuva kehittäminen Toimistopalvelujen kehittäminen	Tositteet/kirjaukset/palkkalaskelmat, euroa/kpl Kiinteistö- ja siivouskustannukset/m ² Ateriahinnat Toimistopalvelujen tehtävät ja organisointi määriteltynä

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2015	Tavoitetaso/Mittari
Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen	Henkilöstöstrategian luominen Hyvän työsuojelu- ja yhteistoimintakäytännön varmistaminen koulutuksen, perehdytyksen ja työterveyshuollon ja työsuojelun keinoin	Henkilöstöstrategia yhteistoiminnassa tehtynä Työtyytyväisyyskyselyt ja työkykyindeksi kolmen vuoden välein
Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	Täydennyskoulutus (3 - 10 pv) on suunnitelmallista ja tarvelähtöistä	vähintään 4 täydennyskoulutuspäivää/vakituinen työntekijä
Hyvinvoiva henkilöstö	Osallistuminen Tystra valmennukseen Tehtäväkuvien ja työn vaativuuden päivityksen jatkaminen Lisä- ja ylityöiden seuranta Sairauspoissaolojen seuranta Kiinteistöjen kuntokartoitukset	Aktiivisen tuen mallin käyttöönotto Yhteneväiset henkilöstöhallinnon ohjeistukset lisä- ja ylityöt, määrä sairauspoissaolojen vähentyminen 21 → 18 pv. Suunnitelmallinen tilasuunnittelu ja korjausaikataulu Toimivat laitteet Haipro -ilmoitusten määrä
Ennakoiva ja tuloksellinen rekrytointi	Rekrytointivastaavan nimeäminen Eläköitymisten ennakointi ja strateginen suunnittelu Yliopisto-opiskelijoiden työllistäminen hallinnon harjoitteluun organisaatioomme	Yhteneväiset käytännöt toimien ja virkojen täytössä vakituisten virkojen ja toimien täytöaste 95 % osaamisen varmistaminen nimike muutosten avulla 1 - 3 yliopisto-opiskelijaa työharjoittelussa/vuosi
Henkilöstöhallinnon järjestelmäkehitys	Sähköisen henkilöstöhallinnon käyttöönotto	Sähköinen henkilöstöhallinto käytössä vuoden 2016 aikana
Avoin tiedottaminen	Tiedottamisen kehittäminen Kotisivujen uudistaminen Henkilöstökäsikirjan kokoaminen	Säännöllinen aktiivinen tiedottaminen toiminnassa Uudistetut kotisivut käytössä alkuvuodesta 2016 Jatkuvasti päivittyvä henkilöstökäsikirja tehtynä

	Intranetin käytön ja käytettävyyden parantaminen	Intranet aktiivisessa käytössä sisäisenä tiedotuskanavana
Työnjaon ja tehtävänkuvien päivitys	Perustehtävän kirkastaminen	Selkeät toimenkuvat TVA ja palkkausjärjestelmä päivitetty

Tietohallinto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Tietoturva	Käyttäjätunnusten hallinnan tehostaminen Tietoturvan, tietosuojan sekä tietojärjestelmien käytön omavalvontasuunnitelman päivittäminen	Käyttäjähallinta jatkuvasti ajan tasalla Omavalvontasuunnitelma toimii aktiivisena jatkuvasti päivittyvänä työkaluna
Käytössä työn sujuvuuden kannalta tarpeelliset tietotekniset laitteet ja ohjelmistot	Työasemien/laitteiden käytön kartoitus ja vähällä käytöllä olevien kierrättäminen Ohjelmistolisenssien läpikäynti	Työasemien ja tietoteknisten laitteiden käyttöaste oikealla tasolla
Toimintaa tukevien ohjelmistojen sujuva käyttö	Tietojärjestelmien kehittäminen yhdessä käyttäjien kanssa	NurseBuddy optimoinnin ja kotihoidon mobiilikäyttö aloitettu Uusi henkilöstöhallinnon järjestelmä itsepalvelutoimintoinen täydessä käytössä Hyvis - sähköinen asiointipalvelu aktiivisessa käytössä

Tukipalvelut

Kiinteistöhuolto, siivous, väline- ja vaatehuolto sekä keskusvarastotoiminta kuuluvat tukipalvelujen tulosalueeseen. Keksitetty siivous mahdollistaa joustavan henkilöstön käytön kuntayhtymä Kaksineuvoisen eri toimipisteissä ja mahdollistaa siivouksen järjestymisen myös äkillisissä tilanteissa ja toimitilamuutoksissa, kuten väistöilaratkaisuissa. Keskusvarastotoiminnan, välinehuollon, vaatehuollon ja pesulapalvelujen keskittämisellä varmistetaan tasalaatuisten palvelujen saaminen kustannustehokkaasti koko alueelle.

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/mittari
Siivoustyön toteutus yhteneväisten kriteerien mukaisesti	Henkilöstön määrää ei lisätä Henkilöstön työpanoksen keskitäminen perustehtävään Yhteistyöpalaverit 1 – 2 x vuodessa Kauhavan kaupungin siivoustoimen kanssa	Yhteneväiset mitoituskriteerit erilaisissa palveluyksiköissä Henkilöstön joustava siirtyminen työpäivän aikana eri toimipisteisiin Hoitotyö jätetään pois työnkuvasta Sairaalainfektioiden määrän seuranta
Laadukkaat välinehuollon palvelut	Koulutettu, osaava henkilöstö vastaa välinehuollosta Instrumentteja on alueen tarvetta vastaava määrä	Tasalaatuiset välinehuollon palvelut Välineiden puhdistus-, pakkaus- ja sterilointiprosessit sekä säilytys ja kuljetus täyttävät laadunvarmistuksen kriteerit
Vaatehuollon ja pesulapalvelujen keskittäminen	Vaatehankintojen keskittäminen	Tasalaatuiset palvelut koko Kaksineuvoisen alueella Hankinnat tehdään keskitetysti siivousyksikön kautta

Ravitsemuspalvelut ovat osa tukipalvelujen tulosaluetta. Ravitsemuspalvelujen tavoitteena on tuottaa ravitsemussuositusten mukaiset ja maukkaat ravintohuollon palvelut kuntayhtymä Kaksineuvoisen sisäisille asiakkaille. Ravitsemuspalveluyhteistyön selvittelyä jatketaan Kauhavan kaupungin kanssa.

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/mittari
Ravitsemussuositusten mukaiset ateriat ja aikataulut	Yhteiset ruokalistas kaikissa 2N:n keittiöissä Aromi -reseptiohjelma käytössä Toiveruokapäivät	Laadukkaan ja maittavan ruuan tuottaminen kaikille asiakkaille tasalaatuisena laskennallisesti samoin kustannuksin
Ravitsemuspalvelut tuotetaan Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa kustannustehokkaasti	Ravitsemuspalvelujen toiminnan ja talouden tarkastelu Kauhavan ravitsemushuollon kanssa	Toteutuneet elintarvikekustannukset/ateria Oma keittiötoiminta on kustannuksiltaan vertailukelpoinen tai edullisempaa kuin Kauhavan kaupungin keittiötoiminta, mikäli Kauhavan terveysaseman keittiön toimintaa jatketaan omana toimintana

Yleishallinnon kehittämishankkeet

Aisapari ry:n kautta pyritään hankkeistamaan kaksi kehittämissaihiota, joissa tuki voi olla 90 %. Kummassakin hankkeessa on pohjana lahjoitusrahaa ja lisänä kuntayhtymän omaa rahoitusta.

40 – 55-vuotiaille kohdistettava hyvinvointikampanja on vuosina 2016 - 17 toteutettava hanke, jossa tavoitteena on keski-ikäisten kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Toista hanketta haetaan nuorten työpajatoimintaan kohdistetun lahjoituksen laajempaan hyödyntämiseen vuosina 2016 - 17.

Hankerahoitus käytettäisiin ensisijaisesti hankkeissa toteutettaviin toimenpiteisiin. Toiminnan sisältö määrittyy asiakaslähtöisesti kohderyhmän kuulemisten kautta. Palkkakuluja voidaan tarvittaessa jyvittää hankkeisiin. Kokopäiväistä henkilöresurssia hankkeisiin ei tule. Pääosin toimintaan käytetään ostopalveluja asiantuntijoilta. Kuntayhtymä on hankkeissa hakijana ja hallinnoijana, kunnat ja muut tahot yhteistyökumppaneina. Tavoitteena on luoda positiivisia, yhteisöllisiä ja hyvinvointia lisääviä hankkeita, joissa innovatiivisuus, kokeileminen ja tekeminen ovat tärkeitä.

3.1.2 Sosiaalipalvelujen tulosalue

Toiminta-ajatus

Sosiaalisen turvallisuuden, hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen.

Sosiaalipalvelujen talousarvio

SOSIAALIPALVELUT	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Ero eur	Ero-%
					TA 15/TA 16	16/14
Toimintatulot	2 951 948	2 311 596	1 896 100	1 951 206	55 106	2,9
Toimintamenot	22 516 699	19 893 230	16 746 046	17 953 768	1 207 722	7,2
Toimintakate	-19 564 751	-17 581 633	-14 849 946	-16 002 562	-1 152 616	7,8
Poistot	28 636	24 026	21 100	29 000	7 900	37,4
Vyörytykset	911 309	741 771	586 044	716 267	130 223	22,2
Sosiaalipalvelut nto yhteensä	-20 600 458	-18 449 549	-15 457 090	-16 916 329	-1 459 239	9,4
Varhaiskasvatus	-6 690 442	-4 130 940			0	
Erityispalvelut/Eskoo	-1 140 518	-1 262 158	-968 289	-1 181 270	-212 981	22,0
Sosiaalipalvelut oma toiminta	-12 769 498	-13 056 451	-14 488 801	-15 735 059	-1 246 258	8,6

Sosiaalipalvelut/Erityispalvelut (perheneuvola, vammaispalvelut, mielenterveyskuntoutujien asumis- ja päivätoimintapalvelut)

Perheneuvolapalvelut turvataan Kauhavan perheneuvolasta käsin koko kuntayhtymän alueelle. Perheneuvolan toimintamuotojen kehittämistä ja osallistumista monialaiseen yhteistyöhön tehostetaan edelleen.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluja ja tukiasumista toteutetaan Kauhavalla Ryhmäkoti Kangastuksessa ja siihen liittyvässä tukiasumisessa. Ympäri vuorokautiset mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Asiakkaiden palvelutarpeen arviointi on jatkuvaa. Mielenterveyskuntoutujien päivätoimintaa tuotetaan kolmessa toimipisteessä. Sen sisällön kehittämiseen panostetaan jatkuvasti.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen alueella on vastattu Valtioneuvoston 8. marraskuuta 2012 tekemän periaatepäätöksen kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen ja palvelujen turvaamisesta edellyttämiin velvoitteisiin käynnistämällä Kauhavan Fransunpuiston ja Lappajärven Joelinkodin asumispalvelupalveluyksikköjen toiminta vuosina 2014 ja 2015. Uusien ympärivuorokautiset palvelut turvaavien yksikköjen toiminta tukee laitoshoidon purkua niin pitkäaikaisen kuin tilapäisen asumisen osalta. Kehitysvammaisten asumispalveluja ostetaan asiakastarvetta vastaavasti yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa tuotetaan kolmessa toimipisteessä. Toiminnan sisällöllisessä kehittämisen painopistealueena on nuorille aikuisille suunnatun elämäntaitoja tukevan ryhmämuotoisen päivätoiminnan kehittäminen. Ikääntyneet kehitysvammaiset huomioidaan omana ryhmänään.

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Asiakkaan tarvetta vastaavat, riittävät ja oikea-aikaiset palvelut	Perheneuvolapalvelujen sisällön kehittäminen mm. ryhmämuotoisia toimintoja ja terapiapalveluja kehittämällä.	Asiakkaiden kokema hyöty ja asiakastyytyväisyys palveluissa
Osallisuuden tukeminen	Tavanomaisissa asumisympäristöissä tuotetut kehitysvammaisten asumispalvelut. Vammaisten ja mielenterveyskuntoutujien omia voimavaroja tukevat työ- ja päivätoiminta, asumispalvelut ja tukitoimet.	Yhteistyötahojen palaute uusista toimintamuodoista

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Asiakkaiden tarvetta vastaavat palvelut.	Asiakaskohtainen palvelutarpeiden arviointi toteutuu jatkuvasti vammaisten ja mielenterveyskuntoutujien palveluissa Henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamalliin perehtyminen osana Eskoon yhteistyössä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön kanssa toteuttamaa kehittämishanketta Erityisopetukseen liittyvään aamu- ja iltapäivähoitoon liittyvä toimintamallin yhtenäistäminen Kauhavan alueella yhteistyössä sivistystoimen kanssa	Vammaispalvelujen tunnusluvut/Talous- ja toimintatilasto Perheneuvolan tunnusluvut/ Talous- ja toimintatilasto Toteutuneet palvelusuunnitelmat Arvio henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamallin tarjoamista mahdollisuuksista Selvitystyön toteutuminen ja tulokset
Panostaminen yksilöiden ja perheiden omia voimavaroja tukeviin palveluihin.	Ryhmämuotoisten palvelumuotojen jatkuva kehittäminen.	Toteutuneiden ryhmien määrä
Palveluihin pääsy	Turvataan palvelujen saavutettavuus mm. perheneuvolapalveluissa	Uudet asiakkuudet, jontusajat

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Kehitysvamma palvelut lähiyhteisöissä	Kauhavan Fransunpuiston ja Lappajärven Joelinkodin toiminta Suunnitelmallinen yhteistyö yksityisten palvelujen tuottajien kanssa	Asumispalvelujen suoritemäärän kehittyminen.
Panostetaan toimintojen sisällölliseen kehittämiseen.	Työ- ja päivätoimintapalvelujen sisällöllinen kehittäminen.	Asiakaspalaute Toteutuneet päivätoimintasuoritteet

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2015	Tavoitetaso/Mittari
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Kohdennetut täydennyskoulutukset Mahdollisuus oppisopimuskoulutukseen Työnohjaus	Toteutuneet koulutuspäivät Toteutunut työnohjaus Hankittu erityisosaaminen mm. terapiatyössä

Lasten ja perheiden sosiaalityö, lastensuojelu ja perhetyö

Lasten ja perheiden sosiaalityö tukee lapsiperheitä sekä sosiaalihuoltolain että lastensuojelulain mukaisten palveluiden ja tukitoimien avulla. Toimintaa ohjaa uuden sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukainen tavoite vahvistaa peruspalveluja ja vähentää sitä kautta korjaavien toimenpiteiden tarvetta.

Lasten ja perheiden sosiaalityössä toimintamuotoja ovat lasten kasvuolojen edistäminen, sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi ja siihen liittyvä arvio lastensuojelun tarpeesta, sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, lastensuojelun avohuollon tukitoimet, sijaishuolto perhe- ja laitoshoidon sekä lastensuojelun jälkihuolto. Lastenvalvojan tehtävät (lapsen isyys, elatus-, huolto ja tapaamisoikeusasiat) sisältyvät lasten ja perheiden sosiaalityöhön.

Sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina käytetään lapsiperheiden kotipalvelua, perhetyötä, tukiperheitä, tukihenkilöitä, vertaisryhmätoimintaa ja valvottuja tapaamisia. Lastensuojelun avohuollon tukitoimina käytetään tehostettua perhetyötä, tukiperheitä, tukihenkilöitä, lastensuojeluyksiköissä toteutettavia tukijaksoja, lasten päivähoitoa, perhekuntoutusjaksoja, perheen taloudellista tukea, tukea lapsen/nuoren harrastustoimintaan sekä vertaisryhmätoimintaa. Palvelut perustuvat omaan toimintaan, minkä lisäksi käytetään asiakastarvetta vastaavasti ostopalveluja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntien sivistys- ja vapaa-aikatoimien johtavista viranhaltijoista koostuva lasten, nuorten ja lapsiperheiden johtamisverkosto vastaa lasten- ja perheiden palvelujen koordinoinnista. Lasten ja perheiden sosiaalityö ja perhetyö toimii osana perhekeskusmallin mukaista monialaista yhteistyötä.

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Lastenvalvojan tehtäviin liittyen (lapsen isyys, elatus-, huolto- ja tapaamisoikeusasiat) vanhemmat saavat riittävän tuen ja ohjauksen	Laadukkaiden perheoikeudellisten palvelujen turvaaminen	Vahvistettujen sopimusten määrä (THL/Lastenvalvojan tilasto) Asiantuntevat lastenvalvojapalvelut
Sosiaalihuoltoon tulevien tuen tarpeen arvioimiseen liittyvien yhteydenottojen ja lastensuojeluilmoitusten nopea käsittely.	Riittävät henkilöstöressurit. Toimivat käytännöt.	Yhteydenotot sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi ja lastensuojeluilmoitukset otetaan käsitteilyyn seitsemän arkipäivän kuluessa. (THL/Lastensuojelun käsittelyaikojen toteutumista koskeva seuranta) Kaikki palvelutarpeen arvioinnit on tehty kolmen kuukauden kuluessa. (THL/Lastensuojelun käsittelyaikojen toteutumista koskeva seuranta)
Asiakkaiden tukeminen sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ja lastensuojelun avohuollon tukitoimien avulla	Palvelujen ja tukitoimien monipuolinen käyttö ja asiakaslähtöisyys. Palvelumuotoilu.	Avohuollon asiakasmäärät (THL/Lastensuojelutilasto)
Asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin	Asiakaspalautekyselyjen toteutus	Asiakaspalautteissa havaittu tyytyväisyys palveluihin

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Lastensuojelun avohuoltopainotteinen palvelurakenne	Nykyisten toimintamallien tehostaminen ja uusien luominen omana toimintana.	Avohuollon asiakasmäärät (THL/Lastensuojelutilasto) Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0 - 17-vuotiaiden määrä (THL/Lastensuojelutilasto)
Perhetyön sosiaalihuoltolain mukaisten toimintamuotojen riittävyys	Lapsiperheiden kotipalvelun, Neuvokas-perhetyön ja sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön oikea-aikainen käyttö	Palvelujen piirissä olevien asiakkaiden määrän kehitys

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisten asiakkuuksien saumaton hoito	Tehtävärakenteiden jatkuva arviointi	Määräaikojen toteutuminen Asiakasmäärät/työntekijä
Perhehoidon käytäntöjen uudelleentarkastelu	Päivitetään perhehoidon käytäntöjen ohjeistus	Päivitetyn perhehoidon ohjeistuksen hyväksyminen yhtymähallituksessa

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Osaava lasten ja perheiden sosiaalityön ja perhetyön ammattilainen	Täydenniskoulutus, hanke- ja muu kehittämistoiminta (kehittämispäivät, teemojen mukaiset kehittämiss ryhmät), kehityskeskustelut ja niiden yhteenvedon perusteella tehtävät toimenpiteet. Työnohjaus.	Yhteenvedo kehityskeskusteluista tehty Kehittämispäivät järjestetty säännöllisesti Työnohjauksen toteutuminen

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön perustehtävänä on edistää henkilöiden ja perheiden elämänhallintaa, sosiaalista turvallisuutta ja hyvinvointia. Työ on pääosin yli 18-vuotiaiden kanssa tehtävää suunnitelmallista sosiaalityötä. Uuden sosiaalihuoltolain mukaisesti asiakassuunnitelmat ja palveluprosessi uudistuu ja jätnevöityy. Tavoitteena on vahvistaa henkilön ja perheen toimintakykyä ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa elämäntilanne, vahvuudet ja voimavarat. Yhtenä painopistealueena on nuorten aikuisten kanssa tehtävä työ.

Toimeentuloturva käsittää perus-, täydentävän- ja ehkäisevän toimeentulotuen, kuntouttavan työtoiminnan sekä työmarkkinatuen ja TYP-toiminnan kuntaosuudet.

Päihdepalvelut

Päihdepalveluina toteutetaan päihdehuollon sosiaalityötä; avopalvelussa tapahtuvaa psykososiaalista kuntoutusta, motivoimista ja tukea päihitteettömyyteen sekä suunnitelmallista laituskuntoutustarpeen arviointia. Laituskuntoutuspalvelut ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Kauhavan Sininauha ry:n Roihan Majakka tarjoaa työ- ja päivätoimintaa sekä kuntouttavan työtoiminnan palveluja päihdeasiakkaille.

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Uuden sosiaalihuoltolain mukaisen työtavan juurruttaminen osaksi asiakastyötä – asiakasprosessin muutos Laadukkaat ja oikea-aikaiset aikuissosiaalityön palvelut	SHL:n mukainen palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelmatyön kehittäminen Omatyöntekijä työskentelyn kehittäminen	Palvelutarvearvioiden ja asiakassuunnitelmien määrä Asiakasmäärä/omatyöntekijä
Asiakkaan tarvetta vastaavat, monipuoliset, työpajapalvelut	Työpajan opinnollistamistoiminta Alihankintatöiden käynnistäminen työpajan uutena toimintamuotona	Toiminnan suorit tiedot/Party-järjestelmä
Asiakkaan osallisuuden vahvistaminen	Asiakasprosessin kehittäminen Ryhmämuotoisen toiminnan kehittäminen	Toteutunut kehittämistyö Toteutuneet ryhmät ja asiakaspalaute ryhmistä
Palvelujen myöntäminen lakien ja asetusten mukaisesti määräaikoja noudattaen Sähköisen asioinnin mahdollisuus	Seuranta aikuissosiaalityön tiimissä ja tarvittaessa resurssin uudelleen kohdentaminen Sähköinen asiointi lisääntyy.	Toimeentulotuen käsittelyajat; kiireellinen hakemus – 1 - 2 pv, tavallinen – enint. 7 työpäivää, pääsy sos.tt:n tai ohjaajan vastaanotolle – enint. 7 päivää/ THL Toimeentulotuen käsittelyaikojen seuranta

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Toiminnan järjestäminen lakisääteisesti, asiakkaan osallisuutta tukien, laadukkaasti ja taloudellisesti tehokkaasti Ulkopuolinen rahoitus työpajatoimintaan	Selkeä, pitkäjänteinen asiakasprosessi TYP-toimintaprosessin selkiytyminen TE-toimen organisaatiomuutoksesta aiheutuvat toimenpiteet yhteistyössä kuntien kanssa Vuositainen avustus nuorten työpajatoimintaan	Toimeentuloturvan piirissä olevien asiakkaiden määrä/ THL Toimeentulotukitilasto 18 - 24-v. asiakkaiden määrä/THL Toimeentulotukitilasto Toimeentulotuki: €/kotitalous ja €/asukas/ THL Toimeentulotukitilasto

	Hankerahoitus alueellisiin työllistymistä edistäviin hankkeisiin osallistumalla Alihankintatöiden tulokehitys	TYP-toiminnan asiakasmäärän kehitys Työmarkkinatuen kuntaosuuden asiakasmäärän kehitys/KELA:n raportit Toteutunut rahoitus
Yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden kanssa (esim. päihdetyössä)	Yhteistyöprosessin kehittäminen, päällekkäisen työn minimointi ja asiakasprosessin katkeamattomuus	Verkostoneuvottelujen toteutuminen Yhteiskehittämisen toteutuminen (mm. psykiatrian poliklinikat)

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Aikuissosiaalityön sisältöjen jatkokehittäminen uuden sosiaalihuoltolain mukaisesti omassa tiimissä, yhdessä asiakkaiden ja yhteistyötahojen kanssa. Toimiva ja monialainen verkostotyö päihdepalveluissa	Käynnistyvän TYP- työn toimintatapojen selkiyttäminen Työ- ja toimintakykyarvioinnit osaksi toimintaa Aikuissosiaalityön ohjelman päivittäminen uuden sosiaalihuoltolain velvoitteita vastaavaksi Perustoimeentulotuen KELA siirtoon vaikuttaminen ja muutoksesta aiheutuvan asiakasprosessin selkiyttäminen Oikea-aikainen ja -sisältöinen palvelu Päihdetyön avopalvelun kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	TYP-asiakkuuksien seuranta ja määrät Työ- ja toimintakykyarvioiden määrät ja tulokset Työntekijöiden palaute ohjelman toimivuudesta Ohjaus asiakkaille vuodenvaihteessa 2016/2017 toteutuvasta perustoimeentulotuen KELA siirrosta. Sosiaalityön päihdepalvelujen asiakasmäärä/ProConsona Toteutuneet laitospöytäkirjat/Talous- ja toimintatilasto
Jatkokolkujen löytyminen asiakkaille työpajajakson jälkeen Opinnollistamisen osana työpajatoimintaa Oppilaitosyhteistyö Sedun ja Jamin kanssa	Työllistyminen, työkokeilut, opiskelu Menetelmän toteuttaminen	50 % asiakkaista löytää pajajakson jälkeen ratkaisun tilanteeseensa Toteutuneet opintojaksot ja tutkinnot

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Riittävä, ammattitaitoinen ja moniammatillinen henkilöstöresurssointi sekä sen oikea kohdentaminen	Yhden etuuskäsittelijän viran muuttaminen sosiaaliohjaajan viraksi ja sisäinen täyttäminen etuuskäsittelyn henkilöstöstä.	Palvelujen määrä-ajat/Käsittelyaikojen seuranta/THL
Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi	Kehittämispäivät x 2/vuosi Kehityskeskustelut Koulutuspäivät Työnohjaus Työparityöskentelyn mahdollisuus Säännölliset tiimipalaverit	Toteutuneet koulutukset Työnohjauksen toteutuminen Pidetyt kehityskeskustelut ja niiden yhteenveto Aikuissosiaalityön tiimin oma kehittämistoiminta (palaverikäytännöt, kehittämispäivät) Työpajan oma kehittämistoiminta

3.1.3 Ikäihmisten palvelujen tulosalue

Palvelualueeseen kuuluvat seuraavat palveluyksiköt

1. Toimintakykyä ja elämänhallintaa tukevat palvelut; ikäneuvola, yli 65-vuotiaiden omaishoidontuki ja omaishoidontuen tukitoimet sekä päivätoiminta
2. Kotihoito
3. Asumispalvelut ja vuorohoito

Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palvelujen toiminta-ajatus on turvata ikääntyneille hyvä elämänlaatu, osallisuus ja itsenäinen asuminen. Ikäihmisten palveluiden tavoitteita ja toimenpiteitä raamittavat laki hyvään ikääntymiseen ja laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi.

Ikäihmisten palveluiden talousarvio

IKÄIHMISTEN PALVELUT	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Ero eur	Ero-%
					TA 15/TA 16	16/14
Toimintatulot	7 059 400	7 348 200	6 297 302	6 601 297	303 995	4,8
Toimintamenot	24 279 180	24 155 173	23 609 812	24 318 528	708 716	3,0
Toimintakate	-17 219 780	-16 806 973	-17 312 510	-17 717 231	404 721	2,3
Poistot	46 078	51 532	54 400	50 400	-4 000	-7,4
Vyörytykset	2 487 458	2 635 789	2 644 716	2 779 697	134 981	5,1
Ikäihmisten palvelut nto yhtee	-19 753 316	-19 494 294	-20 011 626	-20 892 354	-880 728	4,4

Ikäihmisten palvelujen tulosalueen strategiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Asiakkaan tarpeesta lähtevät laadukkaat palvelut oikea-aikaisesti	Palvelutarpeen arviointikäynnit Asiakkaan tarpeista lähtevä omatoimisuutta tukeva kunto- hoito- ja/tai palvelusuunnitelma	Kiireelliset viipymättä ja ei kiireelliset vähintään 7 arkipäivän kuluessa Tehdään kaikille säännöllisen palvelun piirissä oleville asiakkaille.
Hyvän elämänlaadun turvaaminen	Ulkoilun mahdollistaminen kaikille. Kehitellään yhteistyötä ulkoiluystävien ja omaisten kanssa	Jokainen palvelun piirissä oleva pääsee ulos vähintään kerran viikossa
Kotikansiot kotihoidon asiakkaille kotiin	Yhtenäinen kotikansioikäytäntö kaikissa kuntayhtymän kunnissa	Kotikansiot kaikilla säännöllisillä kotihoidon asiakkaille. Kotikansio sisältää; hoito- ja palvelusuunnitelman,

		kuntoutus- ja liikuntasuunnitelman, suuhoidon toimenpiteet, lääkehoito, yhteystiedot, palvelun seuranta ja viestitys
Itsenäisen asumisen tukeminen	Vuorohoitajaksot kotona asumisen tueksi ja omaishoitajan lepoa varten Päivätoiminta	Taataan omaishoitajille vähintään 3 pvä kuukaudessa lakisääteiset vapaa-päivät. Kotihoidon vuoro-hoitotarpeeseen vastataan. Jokaisella alueella toimii päivätoiminta
Hakemusten käsittely	Kaikkien hakemusten käsittely	Hakemuksista päätökset 100 %:sti

Ikäihmisten palvelujen keskiössä on asiakas. Palveluiden tulee vastata asiakkaan kokemaan tarpeeseen. Palveluiden tulee vahvistaa asiakkaan hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista. Asiakkaita kohdellaan tasavertaisesti. Kaikille säännöllisen palvelun piirissä olevalle asiakkaalle tehdään asiakkaan omat voimavarat huomioiva kuntoutus-, hoito- ja tai palvelusuunnitelma. Myös omaiset huomioidaan voimavarana suunnitelmia tehdessä.

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Laadukkaat ikäihmisten palvelut kustannustehokkaasti	Laatusuosituksen noudattaminen Laitoshoidon muuttaminen vuorohoitopaikoiksi Henkilöstön kustannustietoisuuden lisääminen	Talousarviossa pysyminen. Mittarina palvelujen suoritteet ja/tai suoritteisiin käytetty aika Palvelujen suoritteet ja hinta valtakunnan keskiarvoa Kaikki laitoshoidot muuttuvat vuorohoidoksi Tilanteen jatkuva tarkastelu

Laatusuosituksen kokonaistavoitteena on turvata mahdollisimman terve ja toimintakykyinen ikääntyminen koko ikääntyneelle väestölle sekä laadukkaat ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille. Valtakunnalliset tavoitteet, joita kuntien tavoitteita asetettaessa on tarkasteltava suhteessa kunnan asukkaiden tarpeisiin, ovat yli 75-vuotiaiden kuntalaisten osalta seuraavat:

- Omaishoidontuen piirissä 6 - 7 %
- Säännöllisen kotihoidon piirissä 13 - 14 %
- Ympäri vuorokautisen hoidon piirissä max. 10 %.

Oikeanlainen palvelurakenne ohjaa kehittämään ikäihmisten palveluita avohoito painoitteisempaan, inhimillisempään ja kustannustehokkaampaan suuntaan. Palvelurakenteen muuttaminen tuo vaateen henkilöstön koulutukselle ja esimerkiksi kustannustietoisuuden lisäämistä.

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Palvelurakenteen muuttaminen valtakunnan laatusuosituksen mukaisesti	<p>Omaishoidontuen lisääminen</p> <p>Säännöllisen kotihoidon riittävyys asiakkaiden tarpeeseen nähden</p> <p>Laitoshoidon muuttaminen vuorohoitopaikoksi</p>	<p>Yli 75-vuotiaista: Omaishoidontuen piirissä n. 6 %</p> <p>Säännöllisessä kotihoidossa 13 - 14 %</p> <p>Ympäri vuorokautisessa hoivassa max. 10 %</p> <p>Vuorohoitopaikat/vuorohoidon tarve</p>
Palvelujen oikea kohdentaminen	<p>Ikäneuvola ikäihmisten palvelujen alaisuuteen</p> <p>Kotiuttamisprosessien tehokkuuden lisääminen</p> <p>Yöhoidon kehittäminen</p>	<p>Palvelutarpeen arviointikäytien toteutus moniammatillisesti, kuntoutus huomioiden. Ikäneuvolan suoritteet väh. 3 suoritetta/pv/työntekijä läpi vuoden</p> <p>Kotikuntoutustiimin tehokas toiminta</p> <p>Omien yksiköiden käyttöaste yli 90 %</p>
Palvelujen sisällön kehittäminen: ennaltaehkäisy ja tavoitteellisuus	<p>Asiakasta aktivoiva, osallistava ja toimintakykyä ylläpitävä työote</p> <p>Omaishoitajien tukeminen</p>	<p>Hoito-, liikunta ja kuntoutussuunnitelma kaikille</p> <p>Kolme fysioterapeutin palkkaaminen kotihoitoon</p> <p>Kunnonhoitajakoulutuksen jatkaminen</p> <p>Omaishoitajalla mahdollisuus järjestää lakisääteisen vapaansa toimeksiantosopimuksella, hoitajalla kotiin, omissa tehostetun palveluasumisen yksiköissä tai palvelusetelillä</p>
Laatutyön kehittäminen	<p>Omavalvontasuunnitelmien päivitys. Laatukansion päivitys ja tehokkaampi käyttö</p> <p>Mobiililaitteiden käyttöönotto</p>	<p>Jokaisessa toimintayksikössä on päivitetty omavalvontasuunnitelmat ja laatukansiot.</p> <p>Kaikilla kotihoidon työntekijöillä mobiililaitte käytössä vuo-</p>

	Vanhusneuvostojen toiminta	den 2016 aikana Kokoukset kolme/neljä kertaa vuodessa
--	----------------------------	---

Vuoden 2016 aikana ohjataan ikäihmisten palvelurakenne kohti laatusuosituksen tasoa. Palveluiden keskipiste on ennaltaehkäisevissä ja toimintakykyä tukevilla palveluilla ja kotihoitossa. Loppu laitoshoidon korvataan vuorohoidolla. Jäljelle jäävien palvelujen sisältöä kehitetään tavoitteellisesti kuten esimerkiksi kotihoidon kuntoutusosaamista lisätään ja tehostettuun palveluasumisessa kiinnitetään huomioita ympäristöön ja ulkoilun mahdollisuuteen.

Palvelutarpeen arviointia ja osastohoidosta kotiutumisen prosesseja kehitetään. Vanhuspalvelulaki (13 - 18 §) ohjaa iäkkäiden henkilöiden palveluiden sovittamista heidän tarpeisiinsa. Laatusuosituksen mukaan kun mahdollisia palvelutarpeita ilmenee, ne on selvitettävä kattavasti. Siitä alkaa iäkkään henkilön tarvitsemien palvelujen suunnittelu ja toteutus. Tarpeiden pohjalta on tehtävä palvelusuunnitelma yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa/läheisensä kanssa. Palvelujen tarpeita selvitettäessä ja suunnitelmaa tehtäessä on varmistettava kuntoutumisen mahdollisuudet, jotta kotona asuminen voisi useimpien kohdalla jatkua. Kun ikääntyvien toimintakyvyn ja terveydentilan heikentymiseen puututaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, ehkäistään toimintakyvyn vajausten syntymistä ja ongelmien kasautumista.

Jokaisen yksikön henkilöstö pitävät esimiehensä johdolla ajan tasalla omavalvontasuunnitelmaa. Omavalvontasuunnitelma toimii samalla osana uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Yksiköihin laadittujen laatusuosituskirjojen periaatteita noudatetaan takaamaan laadukas hyvä hoito asumispalveluyksiköissä.

Vanhuspalvelulaissa §11 vaaditaan, että vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointia koskevan suunnitelman valmisteluun sekä palvelujen riittävyyden ja laadun arviointiin. Lisäksi neuvostolle on muutoinkin annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Riittävä ammattitaitoinen vaki- ja sijaishenkilöstö	Tehokas rekrytointi Henkilöstön työhyvinvointi Täydenniskoulutus Kehityskeskustelujen käyminen henkilöstön kanssa	Vakinaisten virkojen täyttöaste 100 % Sairauspoissaolot 18 pv/työntekijä/v Työhyvinvointikysely Täydenniskoulutusveloitteen täytyminen 3 - 10 pv/työntekijä/v Lähiesimiehet käyvät kehityskeskusteluja suunnitelmallisesti kerran vuodessa henkilöstön kanssa. Mikäli esimiehellä on suuri henkilöstömää-

		rä henkilökohtaiset kehityskeskustelut joka toinen vuosi ja joka toinen vuosi ryhmäkeskustelut.
--	--	---

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen henkilöstömitoitukset ovat vanhuspalvelulain ja laatusuosituksen mukaiset. Koulutetun henkilöstön saatavuus varmistetaan ylläpitämällä kuntayhtymän ammatillista ja hyvää imagoa. Työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota järjestämällä koulutuksia ja varmistamalla täydennyskoulutusvoitteen toteutuminen. Työntekijöille järjestetään kehityskeskustelu esimiehen kanssa vuosittain.

Ikäihmisten laatusuosituksen mukaan toimintayksikön lähiesimiesten vastuulla on työn tarkoituksenmukainen organisointi, työkäytäntöjen ja henkilöstön osaamisen uudistaminen sekä toimintayksiköissä toimivan henkilöstön työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden lisääminen. Esimiehiä tuetaan muutoksessa esimiesvalmennuksen avulla.

3.1.4 Terveyspalvelujen tulosalue

Toimintaa ohjaa terveydenhuoltolaki, jonka tavoitteena on vahvistaa perusterveydenhuoltoa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä edistää terveyspalvelujen saatavuutta ja tehokasta tuottamista sekä asiakkaan osallisuutta saumattomin ja asiakaskeskeisin palveluin. Lailla varmistetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tiivis yhteistyö ja asiakaskeskeisyys. Valvira ja Avi valvovat lain toimeenpanoa valvontaohjelmiansa mukaisesti.

Toiminta-ajatus

Vuosia elämään ja elämää vuosiin ehkäisyyn, hoidon ja kuntoutuksen ja kuntalaisten osallisuuden keinoin.

Terveyspalvelujen talousarvio

TERVEYSPALVELUT	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Ero eur TA 15/TA 16	Ero-% 16/14
Toimintatulot	3 123 618	3 042 335	2 896 402	2 888 404	-7 998	-0,3
Toimintamenot	40 863 603	42 288 556	41 584 088	40 525 009	-1 059 079	-2,5
Toimintakate	-37 739 985	-39 246 220	-38 687 686	-37 636 605	1 051 081	-2,7
Poistot	55 590	57 069	62 000	65 350	3 350	5,4
Vyörytykset	3 182 202	3 464 071	3 790 723	3 236 139	-554 584	-14,6
Terveyspalvelut nto yhteensä	-40 977 777	-42 767 360	-42 540 409	-40 938 094	1 602 315	-3,8
Josta perusterveydenhuolto	-16 491 011	-17 316 941	-17 476 409	-15 921 094	1 555 315	-8,9
erikoissairaanhoido	-24 486 766	-25 450 420	-25 064 000	-25 017 000	47 000	-0,2

Yhteiset tavoitteet

Talousarviovuonna jatketaan organisaation rakenteellisten muutosten toteuttamista. Rakenteellisten muutosten lisäksi toiminnan laadullista sisältöä kehitetään laatupäällikön ja koordinoivan osastonhoitajan toimenkuvien avulla. Potilasasiamiehen tehtävät tulevat sisällyttämään laatupäällikön toimenkuvaan. Lisäksi organisaation www-sivujen uudistamisella tavoitellaan selkeämpiä ja helppolukuisempia kotisivuja. Työterveyshuollon toiminnan uudelleen organisoiminen valmistelua jatketaan toimintavuoden aikana, koska toiminta on yhtiöitettävä ja/tai kilpailutettava 31.12.2016 mennessä.

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Potilas- ja asiakasturvallisuutta kehitetään STM:n linjausten mukaisesti	Systemaattinen tiedonkeruu asiakas- ja potilasturvallisuudesta Laatusuunnittelijan nimeäminen	Haittatapahtumien seuranta ja arviointi 2 x vuodessa Muistutusten määrä Yhteydenotot potilas- ja sosiaaliasiamieheen
Väestön osallistaminen palveluiden kehittämiseen	Asiakaspalautteet Asiakasraati 1 x vuodessa Aktiivinen tiedotus palveluista kotisivuilla ja paikallislehdessä	Asiakaspalautteiden määrä ja raportointi 3 x vuodessa hoitotyön johtajalle Asiakasraatiin osallistuneiden määrä Uusitut kotisivut
Valinnanvapaus	Informointi väestölle valinnanvapaudesta	Kaksineuvoisen palvelut valinnoita on enemmän kuin lähteneitä

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/mittari
Asiakkaan ja potilaan kokonaisuhoito toteutuu tarkoituksenmukaisella tavalla	Oikea hoidon porrastus Palvelurakenteen kehittämisessä huomioidaan alueen väestöpohja ja sairastavuus	Suoritetiedot ja osavuosikatsaus tulosalueittain kolme kertaa vuodessa Erikoissairaanhoidon käytön kuukausitilastot
Palveluiden sisällöllinen kehittäminen	Palvelurakenteen avohoitopaikkojen lisäystä lisätään ja vuodeosastohoitoa vähennetään valtakunnallisten suositusten mukaisesti	Vuodeosastojen toiminta ja henkilöstömitoitukset vastaa kuntoutuksen ja akuuttihoidon tarpeita

	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaiken toiminnan perustana Koordinoivan osastonhoitajan nimeäminen	Erialaisten tilastojen systemaattinen seuranta
Työnjaon ja tehtäväkuvien päivitys	Perustehtävän kirkastaminen	Selkeät toimenkuvat

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Kustannusten nousussa noudatetaan kuntatalouden raameja	Toiminnan raportoinnin ja seurantajärjestelmien kehittäminen Uusia virkoja/toimia ei perusteta toimintavuoden aikana Lomien ja terveysasemien sulkujen keskittäminen heinäkuulle ja optimaalinen varahenkilöiden käyttö	Osavuosikatsaukset 3 x vuodessa Toteutumien seuranta kuukausittain Tilastoinnin yhtäläistäminen ja seuranta
Toimiva terveysasemaverkosto ja palvelurakenne	Päätökset tulevaisuuden terveysasemaverkostosta	Toiminnan suunnittelu monialaisessa työryhmässä

Talous

Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	Täydennyskoulutus (3 - 10 pv) on suunnitelmallista ja tarvelähtöistä	vähintään 4 täydennyskoulutuspäivää/vakituinen työntekijä
Hyvinvoiva henkilöstö	Lisä- ja ylityöiden seuranta Sairauspoissaolojen seuranta Kiinteistöjen kuntokartoitukset	Aktiivisen tuen mallin käyttöönotto lisä- ja ylityöt, määrä sairauspoissaolojen vähentyminen 21 → 18 pv. Suunnitelmallinen tilasuunnittelu ja korjausaikataulu Toimivat laitteet Haipro -ilmoitusten määrä

Ennakoiva ja tulokellinen rekrytointi	Rekrytointivastaavan nimeäminen Eläköitymisten ennakointi ja strateginen suunnittelu	Osaamisen varmistaminen koulutuksen ja nimikemuutosten avulla
---------------------------------------	---	---

Terveyspalvelut

Terveyspalvelujen tulosalueella toimintaa määrittelevät talousarviovuonna lyhytaikaishoidon osaston väistöt Lappajärvelle ja Ylihärmään. Lisäksi Kauhavan ja Lappajärven alueelle sijoittuvat turvapaikkakeskukset ja turvapaikan hakijat tuovat lisää asiakkuuksia terveyspalveluihin. Terveystoimen on vastattava turvapaikanhakijoiden päivityksellisestä hoidosta sekä lasten ja koululaisten sekä raskaana olevien terveydenhuollosta. Myös tulevat sote-ratkaisut vaativat toimintojen uudelleen organisointia. Henkilöstön kansainvälistyminen tuo myös haasteita toiminnan organisointiin. Tavoitteena on myös erikoislääkäreiden vastaanottojen lisääminen alueella.

Avosairaanhoido

Avosairaanhoidon toimintaan kuuluu lääkärin ja hoitajien vastaanotto-toiminta sekä siihen liittyvät tukipalvelut. Toiminta-ajatuksena on asiakkaan voimavarojen tukeminen asiakaslähtöisesti neuvontaa ja ohjausta käyttäen sairaanhoidossa, ensiaputilanteissa ja toimenpiteissä. Tarkoituksena on eri ammattiryhmien asiantuntijuuden hyödyntäminen hoitoketjuissa ja -prosesseissa.

Kauhavan terveysaseman väistöstä johtuen ilta- ja viikonloppuvastaanottoa tullaan järjestämään viikonloppuisin Lappajärvellä. Tästä johtuen lääkäriresurssia vahvistetaan sekä Lappajärvellä että Ylihärmässä. Toimintavuoden aikana varaudutaan siihen, että Kauhavalle ja Lappajärvelle perustettavat vastaanottokeskukset tuovat lisäkäyntejä päivitysvastaanoitoille.

Talousarviovuoden aikana neuvolan aamuvastaanottoja tullaan siirtämään avosairaanhoidon vastuualueelle. Lisäksi tavoitteena on, että avosairaanhoidon mielen terveyden osaamista vahvistetaan.

Tavoitteena on, että hoidon tarpeen arvioinnin tekee pääsääntöisesti sairaanhoitaja. Myös päivystävän sairaanhoitajan työpanosta lisätään. Yhtenä keskeisenä tavoitteena toimintojen uudelleenorganisoinnissa tulee olemaan myös lääkäri-hoitaja työparimalliin liittyvien valmisteltujen vastaanottojen kehittäminen jokaisella terveysasemalla.

Toimintaa uudistetaan henkilöstörakenteen muutoksen ja työnjaon avulla. Talousarviovuonna tarkastellaan kriittisesti eri toimintoja ja jatketaan kustannusten selvittelyä eri vaihtoehtojen pohjalta.

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Väestö saa tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti	<p>Hoitotakuun toteutuminen</p> <p>Keskitetty ajanvaraus</p> <p>Palveluverkkoselvityksen jatkaminen</p>	<p>Kiireellistä hoitoa tarvitsevat pääsevät lääkärin tai terveydenhuollon laillistetun ammattihenkilön vastaanotolle samana päivänä</p> <p>Kiireettömän hoidon tarpeen arvioon pääsee kolmen arkipäivän kuluessa</p> <p>Hoidon tarpeen arvioinnissa on käytössä Triage -arviointi (A-D)</p> <p>Puhelinvastaus % seuranta 2 x vuodessa</p> <p>Lääkärivastaanottojen keskittäminen</p> <p>Ostopalvelulääkäreiden käytön vähentäminen</p>
Vastaanotto toiminta on asiakaslähtöistä	<p>Erikoislääkäreiden palvelujen ostot 2N:n alueelle</p> <p>Valmistellut vastaanotot kaikilla terveysasemilla</p> <p>Aamuvastaanottojen lisääminen avosairaanhoidon vastuualueella</p> <p>Mielenterveysosaamisen vahvistaminen</p>	<p>Käyntimäärät</p> <p>Hoitosuunnitelmien määrät</p>

Vuodeosastotoiminta

Toiminnan kuvaus

Terveystoimen alaisissa yksiköissä vuodeosastohoito keskittyy väistöstä johtuen Lappajärvelle ja Ylihärmään. Lappajärvellä hoidetaan pääsääntöisesti akuuttihoitoa ja vaativaa kuntoutusta tarvitsevat potilaat. Ylihärmän osasto keskittyy saattohoitoon ja kuntoutukseen. Vuorohoito siirretään ikäihmisten tulosalueelle. Vuodeosastojen paikkaluku tulee säilymään 57 potilaspaikassa. Väistöstä huolimatta tavoitteena on laadukkaan hoidon turvaaminen alueen potilaille. Hoitoprosessien hiomista jatketaan erityisesti palveluprosessien rajapinnoilla.

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
<p>Vuodeosastojen sairaansijojen määrä vastaa valtakunnallista tarvearviota</p> <p>akuuttihoito: 1 - 1,5 sairaansijaa/1 000 asukasta</p> <p>Kuntoutus: 1 sairaansija/1 000 asukasta</p>	<p>Vuorohoito siirretään ikäihmisten palvelualueelle</p> <p>Vuodeosastotoiminta keskitetään Lappajärvelle ja Ylihärmään, yhteensä 57 potilaspaikkaa</p>	<p>Sairaansijojen määrä vastaa alueen tarvetta</p> <p>Hoitoaika lyhytaikaishoidon potilailla alle 10 vrk</p> <p>Keskimääräinen hoitoaika kuntoutuspotilailla on noin 14 vrk</p>
<p>Toiminnan sisällöllistä kehittämistä toteutetaan laaditun vuodeosastostrategian mukaisesti</p>	<p>Henkilöstömitoitus on STM:n suositusten mukainen</p> <p>Nimetään kotiutushoitaja</p>	<p>Kuntouttavan hoitotyön lisääminen</p> <p>Suunnitelmallinen, nopea kotiutusprosessi</p>
<p>Osastojen tilat ovat viihtyisät ja toimintaan soveltuvat</p>	<p>Riittävästi 1 - 2 hengen huoneita</p> <p>Uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelun aloittaminen → Sairaalaosaston ja kuntoutusosaston tilojen kokonaisvaltainen suunnittelu</p>	<p>Saattohoitopotilaat 1 hengen huoneissa</p> <p>Infektio-/eristyspotilaat 1 hengen huoneissa</p> <p>Intervallipotilaat hoidetaan ikäihmisten tulosalueella</p> <p>Esteettömät tilaratkaisut</p> <p>Viihtyisyyden lisääminen kalusteilla ja väreillä</p>

Kuntoutus

Kuntoutustoimintaa järjestetään kaikilla kuudella terveysasemalla. Toiminnan tarkoituksena on edistää alueen väestön liikunta-, työ- ja toimintakykyä. Asiakkaita tuetaan ja motivoidaan käyttämään omia voimavaroja terveytensä ja toimintakykynsä ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Työtä tehdään tarvelähtöisesti. Samalla huomioidaan toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus.

Vuonna 2016 kiinnitetään huomiota edelleen ikäihmisten kotona asumisen tukemiseen. Lisäksi kaatumisen ehkäisy ohjelman mukaisesti jatketaan tasapainoa ylläpitäviä ja parantavia tasapainoryhmiä.

Toimintavuonna vakiinnutetaan fysioterapiassa myös (akuutti) selkävastaanotto. Toiminnan tarkoituksena on ohjata avoterveydenhuollon selkäpotilaat fysioterapeutin arvioon ja ohjaukseen. Lisäksi tavoitteena on täyttää toinen toimintaterapeutin toimi korvaamaan ostopalveluja, jolloin hänen työpanosta kohdennetaan lapsiin ja kuntoutusosaston potilaisiin.

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Fysioterapeuttien akuuttiselkätalaiden suoravastaanotto	Akuuttiselkätalaiden vastaanotto	Akuuttiselkävastaanottoaikoja tarjolla 3 päivänä viikossa Toteutuneet vastaanottokäynnit Selkäryhmiin ohjatut
Ryhmävastaanottojen lisääminen	Ryhmätoimintojen järjestäminen eri-ikäryhmille Tasapainoryhmät	Ryhmien määrät

Avoterveydenhuolto (neuvola)

Toiminta-ajatuksena on tarpeenmukaisten ja terveyttä edistävien palvelujen monialainen tuottaminen koko väestölle. Avoterveydenhuoltoon sisältyy äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolapalvelut, lastenneuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelut, aikuisvastaanottopalvelut, matkailijoiden rokotusvastaanotto ja asian- tuntijahoitajan vastaanotot sekä työttömien terveystarkastukset.

Äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolan sekä lastenneuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon toiminnan kehittämistä jatketaan ja huomio kiinnitetään asetusten mukaisten tarkastusten toteuttamiseen. Talousarviovuonna seurataan myös aikaisempaa tarkemmin eri alueiden käyntimääriä ja asiakasmäärien mukaan työnjakoa tullaan uudistamaan ja tasaamaan.

Toimintavuoden aikana Epshe:n alueella alkaa äitiysneuvolan terveydenhoitajien jälkitarkastusten tehtävänsiirtokoulutus. Tavoitteena on, että normaalien synnytysten jälkitarkastukset toteutetaan tulevaisuudessa tehtävänsiirtona lääkäriltä terveydenhoitaja/kätilölle. Näin vapautetaan lääkäriaikoja muuhun vastaanottotyöhön. Vastaanottokeskukseen saapuneet lapset ja kouluikäiset sekä raskaana olevat tullaan hoitamaan avoterveydenhuollon vastuualueella. Tämä edellyttää työnjaon uudistamista. Lisäksi matkailijoiden rokotukset tullaan keskittämään yhdelle työntekijälle.

Ikäneuvolan toimintaa kehitetään yhteistyössä kotihoidon kanssa. Toiminta tullaan siirtämään ikäihmisten vastuualueelle toimintavuoden 2016 alusta lukien.

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Eri toimintasektorien palvelujen kehittäminen	Äitiysneuvolan terveydenhoitajan (1-3 th) osallistuminen jälkitarkastusten tehtävänsiirtokoulutukseen Haavanhoitopotilaiden hoitopaikan keskitys	Äitiysneuvolan terveydenhoitajalla vähintään 38 odottavaa äitiä/v. (STM suositus) Säännöllisten synnytysten jälkitarkastuksia tekee tehtävänsiirtokoulutuksen saanut th/kätilö Neuvoloiden aamuvastaanottoja siirretään avosairaanhoidon vastuualueelle

Asiakasmäärien tasaus	Asetusten mukaiset tarkastukset ja toiminta	Tasalaatuiset vastaanotot Asiakasmäärät/toimipiste/pv Toteutununeet tarkastukset
-----------------------	---	--

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon visio on: Terve suu kuuluu kaikille.

Keskeisenä tavoitteena on suun terveyden edistäminen ja järjestelmällisellä hoidolla saavutettujen tulosten säilyttäminen. Kunnalliseen hammashoitoon on mahdollisuus kaikilla alueen asukkailla ja opiskelijoilla.

Virka-ajan ulkopuolinen päivystysvelvoite tuli voimaan 2015 alussa ja se on toteutettu alueellisena yhteistyönä. Toimintaa kehitetään ja se on tarkoitus ulkoistaa vuoden 2016 aikana.

Suun terveydenhuollon toimintaa, tehokkuutta ja tuottavuutta kehitetään olemalla mukana SUHAT-verkoston toiminnassa. Verkoston tavoitteena on v. 2016 luoda oikomishoitoon yhtenäiset valtakunnalliset hoidon perusteet ja hoidon saatavuus.

Edullisinta hoitoa on panostaa ehkäisevään työhön. Suun terveydenhuollon ehkäisevän hoidon toimintamallia toteutetaan kaikissa ikäluokissa.

Asiakkaan hoidossa pyritään panostamaan laadukkaaseen hoitoon. Laadunhallintaa ja potilasturvallisuutta lisätään päivittämällä toimintamalleja ja huomioimalla hoitosuunnitelmissa ennakoivat toimenpiteet. Yksilölliset tarkastusvälit ja kutsujärjestelmä vakiinnutetaan.

Suun terveydenhuollon haasteena on yhä lisääntyvä ikääntyvien hampaallisten määrä ja kotona hoidettavat asiakkaat. On todettu, että potilaan suun terveydentila romahtaa samaa vauhtia kuin muu yleiskunto, etenkin kotona asuvilla. Ikäpoliittisen strategian mukaan jatketaan hoitohenkilökunnan koulutusta ja suuhygienistin työpanosta tullaan kohdentamaan yhä enemmän kotisairaanhoidon asiakkaille.

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Asiakkaan hoito on suunnitelmallista ja hän saa hoidon oikeaan aikaan	Yksilölliset hoitosuunnitelmat ja tarkastusvälit. Recal -järjestelmän vakiinnuttaminen. Asiakkaan hoidossa huomioidaan koko suun tilanne.	Recal -järjestelmä toimii.
Asiakas osaa hoitaa hampaansa	Jatketaan ehkäisevää työtä kaikissa ikäluokissa	Harjausmittarin seuranta. DMF/dmf-indeksien seuranta, vähintään SUHAT-kuntien ka
Ikäpoliittisen strategian toteutus	Kohdennetaan suuhygienistin työpanosta mm kotihoidon asiakkaille ja henkilökunnalle	Koulutusten ja kotikäyntien toteutuminen.

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Vaikuttavuutta enemmän samalla rahalla	Työnjaolla hyödynnetään oman henkilökunnan ja yksityissektorin osaaminen.	Tehokkuuden ja tuottavuuden seurannassa vähintään SUHAT-kuntien keskiarvo

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Asiakas saa laadukasta hoitoa ja tietoa hoidosta.	Toimintamallien päivitys. Laitteiden ja tarveaineiden käyttöohjeiden kerääminen. Kotisivujen päivitys.	Ajan tasalla oleva laatukansio. Asiakaskyselyn tulokset 9 - 10.
Päivystys toimii kaikkina vuorokaudenaikoina.	Yhteistyön kehittäminen ja toiminnan vakiinnuttaminen virka-ajan ulkopuolisessa päivystyksessä	Ostopalveluna virka-ajan ulkopuolinen päivystys.
Yhtenäiset hoidon perusteet oikomishoitoon	Oikomishoidon ehl osallistuu SUHAT-työryhmään	Valtakunnallisen ohjeistuksen soveltaminen

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2015	Tavoitetaso/Mittari
Panostetaan laadukkaaseen työhön.	Koulutukset. Hoitosuunnitelmat. Ennakoivat hoitoratkaisut. Kiireettömyys.	Työssä viihtyvät työntekijät.

Työterveyshuolto

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta (19/2012) ja laki työterveyshuoltolain muuttamisesta (20/2012) määrittelevät työterveyshuollolle selkeät tehtävät työntekijän jäljellä olevan työkyvyn arvioimisessa sekä työssä jatkamisen mahdollisuuksien selvittämisessä.

Työterveyshuollon tehtävänä on tuottaa työterveyspalveluja Kuntayhtymä Kaksineuvoisen alueella toimiville yrityksille.

Työterveyshuollon sopimuksia on vuonna 2015 yhteensä 953 kpl (v. 2014; 1 072 kpl), joissa 4 619 työntekijää (v. 2014; 5 115 hlöä).

Sopimuksista lakisääteinen sopimus on 930 (v. 2014; 965) yrityksellä, joissa 2616 henkilöä (v. 2014; 2 504) sekä sairaanhoidon sisältäviä sopimuksia 27 kpl (v. 2014; 107 kpl), joissa on 2003 työntekijää (v. 2014; 2 611).

Sitovat tavoitteet

Toiminnan tavoitteena on asiakasyritysten henkilöstön koko työuran aikaisen terveyden ja työkyvyn ylläpitäminen, edistäminen ja seuranta, työhön liittyvien terveysvaarojen, sairauksien ja -haittojen ehkäisy, työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja terveyden edistäminen, terveellinen ja turvallinen työympäristö sekä hyvän työterveyshuoltokäytännön mukainen toiminta moniammatillisesti ja laadun seuranta.

Työterveyshuollon tavoitteet, toimenpiteet ja tavoitetasot

Asiakas

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Työkyvyn turvaaminen	Terveystarkastukset, vastaanottotoiminta, kolmikantapalaverit, työpaikkaselvitykset	Suoritteiden määrä/henkilö Kolmikantapalaverien, 90-päivän lausuntojen ja B-lausuntojen määrän seuranta

Talous

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Sopimusmäärät LK I/LK II per työterveyshoitaja/työterveyslääkäri/työfysioterapeutti	Suorit tiedot/henkilö, kuukausittainen seuranta	Suosittelujen mukaiset yritysmäärät/työterveyshoitaja työterveyslääkäri/työfysioterapeutti
Talouden saaminen kohti nettobudjettia	Työterveyshuollon hinnaston tarkastaminen Huomion kiinnittäminen laskutukseen Toiminnan kannalta järkevä henkilöstömäärä- ja rakenne Asianmukaiset työtilat tuovat sujuvuutta työn tekemiseen	Talouden jatkuva seuranta

Prosessit/palvelutuotanto

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Hoitojonot kohtuulliset, pysyminen hoitojonotavoiteajassa	Lääkärirekrytointi	1 - 2 työterveyslääkärin lisäys resursseihin, huomioitava myös työterveyslääkärin erikoistumismahdollisuus
Lainsäädäntömuutosten edellyttämä laadunhallintajärjestelmä	Laatuasioiden kokoaminen ja päivitys	Laadunhallintajärjestelmän työstäminen

Henkilöstö ja osaaminen

Tavoite/Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2016	Tavoitetaso/Mittari
Ajantasaiset tiedot laki- ja asetusmuutoksista ja Hyvästä Työterveyshuoltokäytännöstä	Koulutus	Palaute koulutuksista tth:n henkilöstölle
Kelan ohjeistuksien huomiointien asiakasyritystoiminnassa	Henkilöstön koulutus ja työnjaon päivittäminen	Työterveyshoitajien suoritteiden nousu kun paperityötä ohjautuu osastosihteereille
Ylihärmän ja Alahärmän toimipisteiden yhdistäminen Kauhavalle moniammatillisen työn ja palvelujen saatavuuden ja yhtenäistämisen parantamiseksi	Turvalliset ja terveet työtilat, joissa työterveyshuolto voi toimia	Asiakkaiden palveluiden saatavuuden nopeutuminen ja joustavuus

Muut tavoitteet

- Hoitoketjujen toimivuus yhteistyössä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa.
- Alueellisesti on käytössä Effica-tietojärjestelmä
- Kuntayhtymä Kaksineuvoisen henkilöstölle jatkuu työterveyshuollon suunnittelema ja työnantajan kanssa yhteistyössä toteuttama sairauslomien vähentämiseen ja työkyvyn lisääntymisen liittyvä projekti.

Toiminnalliset muutokset

Työterveyslääkärin työpanosta on todennäköisesti käytettävissä vuonna 2016 jonkin verran aiempaa enemmän. Se mahdollistaa paremman työterveyshuollon sairaanhoidon toteuttamista ja nettobudjetin saavuttamisen.

Työterveyshuollon tiimiin tarvittaisiin lisäksi mm. toinen työfysioterapeutti. Työpsykologin ennaltaehkäisevää työtä ei nykyresursseilla pystytä sen vaatimalla tasolla järjestämään. Tavoitteena olisi saada sosiaalityöntekijä työterveyshuoltoon, koska asiakkailta on monitahoisia ongelmia.

Erikoissairaanhoito

Tavoitteena on järjestää alueen väestölle tarpeenmukaiset erikoissairaanhoidon palvelut korkeatasoisina hoitotakuun määrittämässä aikarajoissa.

Erikoissairaanhoito ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Erityistason sairaanhoitoon potilaat ohjautuvat pääasiassa sairaanhoitopiiriin kautta pääosin Tays-ervan palvelujen piiriin, osin keskitehty potilasryhmät ohjautuvat HUS:n palveluihin. Vaasan sairaanhoitopiiriin ja Etelä-pohjanmaan shp:n yhteistyön mukaisesti kardiologiapalveluita ostetaan myös Vaasan keskussairaalaan. Potilaan hoitamisesta

erikoissairaanhoidossa päättää ja vastaa kyseisen erikoisalan ylilääkäri tai hänen valtuuttamansa muu lääkäri. Uuden terveyden-huoltolain mukaan potilas voidaan ohjata hoitavan lääkärin kanssa yhdessä sopien myös muun sairaanhoitopiirin palveluihin. Terveyskeskusten yöpäivystys järjestetään Seinäjoen keskussairaalassa arkisin klo 20 - 08 ja viikonloppuisin ja arkipyhisin.

Yksityisiltä lääkäriasemilta ostetaan erikoislääkäripalveluja, pääosin tutkimuspalveluja sekä konsultaatiota. Lisäksi ostetaan jonkin verran pienimuotoisesti hoitopalveluita ja -toimenpiteitä. Lastenneurologian erikoislääkäripalvelua toteutetaan omana virkatyönä, lisäksi erikoislääkäripalveluja toteutetaan terveyskeskuksessa sisätautilääkärin/kardiologin konsultaatioina ja aikuisneurologian/kliinisen neurofysiologian konsultaatiopalveluina.

3.2 Henkilöstö

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan yhteistoimintamenettelyssä. Talousarvioesitykseen ei sisälly uusia virkoja tai toimia. Tehtävämuutoksista johtuen esitetään vakanssien yksikkö- ja nimikemuutoksia.

Vuoden 2016 painopistealueina henkilöstöhallinnossa ovat henkilöstöstrategian työstäminen yhteistyössä henkilöstön kanssa sekä työhyvinvoinnin ja henkilöstöjohtamisen kehittäminen. Henkilöstöjohtamisessa siirrytään sähköiseen henkilöstöhallintoon vuoden 2016 aikana.

Talousarvion 2016 henkilöstömäärä ja -kulut tulosalueittain

	Virat	Toimet	Sijaiset	Henkilömäärä yhteensä	Henkilöstökulut eur
Hallinto- ja tukipalvelut	10,9	71,2	4,4	86,5	3 088 822
Sosiaalipalvelut	21,6	83,1	11,9	116,6	5 820 084
Ikäihmisten palvelut	13	309,1	44,7	366,8	16 991 755
Terveyspalvelut	29,8	163,4	13,1	206,2	10 967 150
Yhteensä	75,2	626,8	74,2	776,2	36 867 811

Henkilöstömäärät kokopäiväiseksi muutettuna.

Virka- ja toimimuutokset 2016

Entinen nimike	Uusi nimike	Perustelu
Lähihoitaja (toimi, 3 kpl)	Fysioterapeutti	Kotihoidon kotikuntoutuksen vahvistaminen
Ylihoitaja (virka)	Laatupäällikkö	Toimenkuvan muutos/laatutyön koordinointi
Lääkekeskuksen hoitaja (toimi)	Farmaseutti	Toimenkuvan muutos
Musiikkiterapeutti (toimi)	Perheohjaaja	Perhetyön tehostaminen/Sosiaalipalvelulaki
Osastonhoitaja (virka, 10 kpl)	Palveluesimies	Palvelurakenteen ja organisaation muutos
Toimistos sihteeri (toimi)	Tiedottaja	Palvelurakenteen kehittäminen, täyttämätön
Vanhuspalveluohjaaja (virka)	Asiakasohjauspäällikkö	Palvelurakenteen ja organisaation muutos
Vanhuspalveluohjaaja (virka)	Kotihoidon asiakaspalvelupäällikkö	Palvelurakenteen ja organisaation muutos
Vanhuspalveluohjaaja (virka)	Asumispalvelupäällikkö	Palvelurakenteen ja organisaation muutos

Vuoden 2016 aikana katsotaan koko kuntayhtymä virka- ja toiminimikkeet vastaamaan nykytilannetta ja toiminnan kehittämistä tulevaisuuteen.

Vakanssirakenne 2016

Kuntayhtymässä on 720,5 vakanssia, joista 31.8.2015 oli vakinaisesti täytettynä 690. Vuoden 2016 talousarvion palkkakustannus on varattu 710 vakinaiselle vakanssille/ 702 henkilötövuodelle. Lisäksi vuoden 2016 talousarvion on varattu sijaismäärärahoja 74,2 henkilötövuodelle.

Vakanssirakenne nimikkeittäin talousarvion liitteessä 17.3

3.3 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

3.3.1 Yhdistelmä käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista

<u>Hallinto- ja tukipalvelut</u>					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>	<u>TA 2015</u>	<u>TA 2016</u>	<u>Muutos-% TA 2016/ TA 2015</u>
Toimintatulot	967 271	842 474	644 050	417 600	-35,2
Toimintamenot	7 331 668	7 547 987	7 563 139	6 855 452	-9,4
Suunnitelmapoistot	382 854	403 762	422 500	411 250	-2,7
Nettomenot	6 747 252	7 109 275	7 341 589	6 849 102	-6,7
<u>Sosiaalipalvelut ilman varhaiskasvatusta</u>					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>	<u>TA 2015</u>	<u>TA 2016</u>	<u>Muutos-%</u>
Toimintatulot	1 776 242	1 650 960	1 896 100	1 951 206	2,9
Toimintamenot	15 276 225	15 463 423	16 746 046	17 953 768	7,2
Suunnitelmapoistot	13 896	17 860	21 100	29 000	37,4
Nettomenot	13 513 879	13 830 323	14 871 046	16 031 562	7,8
<u>Varhaiskasvatus</u>					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>			
Toimintatulot	1 175 706	660 637			
Toimintamenot	7 240 474	4 429 807			
Suunnitelmapoistot	14 740	6 166			
Nettomenot	6 079 508	3 775 336			
<u>Ikäihmisten palvelut</u>					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>	<u>TA 2015</u>	<u>TA 2016</u>	<u>Muutos-%</u>
Toimintatulot	7 059 400	7 348 200	6 297 302	6 601 297	4,8
Toimintamenot	24 279 180	24 155 173	23 609 812	24 318 528	3,0
Suunnitelmapoistot	46 078	51 532	54 400	50 400	-7,4
Nettomenot	17 265 858	16 858 505	17 366 910	17 767 631	2,3
<u>Perusterveydenhuolto</u>					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>	<u>TA 2015</u>	<u>TA 2016</u>	<u>Muutos-%</u>
Toimintatulot	3 123 618	3 042 335	2 896 402	2 888 404	-0,3
Toimintamenot	16 376 836	16 838 136	16 520 086	15 508 009	-6,1
Suunnitelmapoistot	55 590	57 069	62 000	65 350	5,4
Nettomenot	13 308 808	13 852 870	13 685 684	12 684 955	-7,3
<u>Erikoissairaanhoido</u>					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>	<u>TA 2015</u>	<u>TA 2016</u>	<u>Muutos-%</u>
Toimintatulot					
Toimintamenot	24 486 766	25 450 420	25 064 000	25 017 000	-0,2
Suunnitelmapoistot					
Nettomenot	24 486 766	25 450 420	25 064 000	25 017 000	-0,2

Käyttötalous yhteensä					
	<u>TP 2013</u>	<u>TP 2014</u>	<u>TA 2015</u>	<u>TA 2016</u>	<u>Muutos-% TA 2016/ TA 2015</u>
Toimintatulot	14 102 237	13 544 606	11 733 854	11 858 504	1,1
Toimintamenot	94 991 150	93 884 946	89 503 083	89 652 757	0,2
Suunnitelmapoistot	513 158	536 390	560 000	556 000	-0,7
Jäsenkuntien rahoitusosuus	81 402 071	80 876 729	78 324 231	78 334 241	0,0
Vuoden 2010 alijäämä	159 278				
TOIMINTAKATE	672 615	537 876	555 000	539 988	-2,7

3.3.2 Tuloslaskelma

	TP 2014	TP 2014 Ilman varh.kasv.	TA 2015	TA 2016	Muutos € TA 16/ TA 15	Muutos-%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	84 902 657	81 079 462	81 939 009	82 166 630	227 621	0,3
Maksutuotot	6 752 934	6 146 595	5 559 881	5 555 559	-4 322	-0,1
Tuet ja avustukset	1 544 132	1 540 670	1 223 100	1 124 600	-98 500	-8,1
Muut toimintatuotot	1 223 098	1 223 098	1 336 093	1 345 956	9 863	0,7
TUOTOT YHTEENSÄ	94 422 821	89 989 825	90 058 083	90 192 745	134 662	0,1
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-32 737 111	-29 829 246	-29 457 192	-29 789 857	332 665	1,1
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-5 767 043	-5 240 085	-5 208 186	-5 402 674	194 488	3,7
Muut henkilösivukulut	-1 761 281	-1 597 427	-1 737 386	-1 675 280	-62 106	-3,6
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-37 449 515	-37 408 508	-37 002 148	-36 196 944	-805 204	-2,2
Palvelujen ostot	-7 390 150	-6 973 846	-6 894 039	-7 126 965	232 926	3,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-3 249 275	-3 204 775	-3 231 212	-3 072 565	158 647	4,9
Varaston muutos	-903	-903				
Avustukset	-2 609 556	-2 547 015	-3 198 400	-3 622 900	424 500	13,3
Muut toimintakulut	-2 920 112	-2 659 311	-2 774 520	-2 765 572	-8 948	-0,3
KULUT YHTEENSÄ	-93 884 946	-89 461 116	-89 503 083	-89 652 757	149 674	0,2
TOIMINTAKATE	537 876	528 710	555 000	539 988	15 012	-2,7
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT						
Korkotuotot	5 763	5 763	4 000	9 500	5 500	137,5
Muut rahoitustuotot	11 578	11 578	5 500	9 012	3 512	63,9
Muut rahoituskulut	-334	-334	-3 000	-1 000	2 000	-66,7
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	17 007	17 007	6 500	17 512	11 012	169,4
VUOSIKATE	554 882	545 717	561 500	557 500	-4 000	-0,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
Suunnitelman mukaiset poist	-536 390	-527 223	-560 000	-556 000	-4 000	0,7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	18 493	18 493	1 500	1 500		

4. Investointiosa

Nimike	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Hallinto- ja laitos-rakennukset				
Kiinteistöjen peruskorjaukset		250 000	200 000	200 000
	200 000	250 000	200 000	200 000
Atk- ja tietoliikenne-ohjelmat				
Pro Consona		5 000		
Effica/lisäosat mm. lomakkeet		15 000		
NurseBuddy ja kotihoidon matkalaskuliittymä		30 000		
Ex-Report/lisäkannat		15 000		
Henkilöstöhallinnon järjestelmät		35 000		
	127 200	100 000	100 000	100 000
Atk-laitteet				
Korvausinvestoinnit		50 000	50 000	50 000
	58 000	50 000	50 000	50 000
Koneet ja kalusto				
Kaluston korvausinvestoinnit		30 000	250 000	250 000
Rasitusergometri		20 000		
Ultraäänilaite		15 000		
Deko- desinfiontilaite		10 000		
Siirrettävät happilaitteet		20 000		
Hoitokoneyksikkö/suun th.		28 000	28 000	29 000
Hoitokoneyksikkö/kotihoito			10 000	
Sähkösängyt 20 kpl		32 000		
Pesutasot 5 kpl		16 500		
Henkilönostin		6 000		
Tuolit		20 000		
Hälytysjärjestelmät/hoitajakutsut		20 000		
Autoklaavi/välinehuolto		20 000		
Lattiakoneet		5 000		
Liesi		7 500		
Paistinuuni		5 500		
	249 300	255 500	288 000	279 000
Yhteensä	634 500	655 500	638 000	629 000

5. Kuntien rahoitusosuudet

SOSIAALIPALVELUT ilman varh.k		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	1 952 401	2 022 900	2 294 745	13,44	865
Kauhava	16 926	10 763 160	11 780 221	12 278 091	4,23	725
Lappajärvi	3 260	1 500 852	1 653 969	1 839 486	11,22	564
Yhteensä	22 840	14 216 413	15 457 090	16 412 321	6,18	719
Varhaiskasvatus		TP 2014	TA 2015	TA 2016		
Kunta	Asluku 31.12.2014					
Evijärvi	2 654	540 643				
Kauhava	16 926	3 107 308				
Lappajärvi	3 260	482 989				
Yhteensä	22 840	4 130 940				
VANHUSPALVELUT		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	2 441 025	2 587 770	2 545 593	-1,63	959
Kauhava	16 926	13 313 878	13 694 016	14 012 242	2,32	828
Lappajärvi	3 260	3 739 233	3 729 840	3 989 494	6,96	1 224
Yhteensä	22 840	19 494 137	20 011 626	20 547 328	2,68	900
PERUSTERVEYDENHUOLTO		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	2 107 813	1 888 041	1 856 751	-1,66	700
Kauhava	16 926	12 402 230	12 846 011	11 774 581	-8,34	696
Lappajärvi	3 260	2 805 934	2 742 357	2 288 753	-16,54	702
Yhteensä	22 840	17 315 977	17 476 409	15 920 085	-8,91	697
ERIKOISSAIRAANHOITO		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	0	0	0		0
Kauhava	16 926	21 299 361	20 889 000	20 859 000	-0,14	1 232
Lappajärvi	3 260	4 151 059	4 175 000	4 158 000	-0,41	1 275
Yhteensä	22 840	25 450 420	25 064 000	25 017 000	-0,19	1 095

TYÖPAJATJUNKI JA KIEPPIS		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	37 483	16 825	16 046	-4,63	6
Kauhava	16 926	92 656	72 106	193 197	167,93	11
Lappajärvi	3 260	8 027	2 404	6 418	167,04	2
Yhteensä	22 840	138 166	91 334	215 661	136,12	9
NUORTEN TYÖPAJA		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	4 279	34 248	22 344	-34,76	8
Kauhava	16 926	49 951	86 520	91 408	5,65	5
Lappajärvi	3 260	768	3 004	6 094	102,85	2
Yhteensä	22 840	54 998	123 772	119 846	-3,17	5
PALVELULIIKENNE		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	12 926	12 308	11 087	-9,92	4
Kauhava	16 926	36 907	70 769	55 435	-21,67	3
Lappajärvi	3 260	27 193	16 923	35 478	109,64	11
Yhteensä	22 840	77 026	100 000	102 000	2,00	4
MAKSUOSUUDET YHTEENSÄ		TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos-%	
Kunta	Asluku 31.12.2014				TA16/TA15	Eur/as
Evijärvi	2 654	7 096 571	6 562 091	6 746 566	2,81	2 542
Kauhava	16 926	61 065 451	59 438 643	59 263 952	-0,29	3 501
Lappajärvi	3 260	12 716 055	12 323 497	12 323 723	0,00	3 780
Yhteensä	22 840	80 878 077	78 324 231	78 334 241	0,01	3 430

6. Talous- ja rahoitussuunnitelma vuosille 2016 – 2018

KÄYTTÖTALOUS (1000 eur)	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	13 545	11 734	11 859	11 892	12 133
Toimintamenot	93 885	89 503	89 653	90 996	92 810
Kuntien rahoitusosuus	80 878	78 324	78 334	79 646	81 016
TOIMINTAKATE	538	555	540	542	339
Rahoitustuotot	17	10	19	19	19
Rahoituskulut	0	3	1	1	1
VUOSIKATE	555	562	557	559	356
Poistot	536	560	556	556	356
TILIKAUDEN TULOS	18	2	1	3	0

Asiakasmaksut peritään asiakasmaksuasetuksen enimmäismäärien mukaisesti ja muut maksut, kuten vuokrat, tarkastetaan vuosittain. Asiakasmaksulakiin perustuvien asiakasmaksujen arvioidaan nousevan vuonna 2018 noin 3 %. Arvio perustuu valtiovarainministeriön arvioon TYEL- ja KEL-indekseistä. Asiakasmaksulain mahdollisia muutoksia asiakasmaksutuottoihin ei ole otettu huomioon taloussuunnitelmassa.

Toimintatuottojen ja -kulujen kasvuksi edellisvuodesta on arvioitu 1,5 - 2 prosenttia vuosina 2017 ja 2018. Arvio perustuu valtiovarainministeriön arvioon inflaatiosta ja perushintaindeksistä vuosille 2017 ja 2018.

Vanhuspalveluiden vuonna 2014 aloitetut rakenteelliset muutokset kotihoitoisesta palvelurakenteesta toteutunevat vuoden 2015 aikana ja laitoshoidon purkamisesta saatavien säästöjen oletetaan realisoituvan kokonaisuudessaan vuonna 2016.

Terveyspalvelujen palveluverkon mahdollisia muutoksia ei ole huomioitu suunnitelmavuosien arvioissa.

Edellä mainituilla perusteilla jäsenkuntien rahoitusosuudet nousevat edellisvuodesta keskimäärin 1,67 prosenttia vuonna 2017 ja 1,72 prosenttia edellisvuodesta vuonna 2018.

Jäsenkuntien rahoitusosuudet (1000 eur)					
SOSIAALIPALVELUT					
Kunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Evijärvi	2 493	2 023	2 295	2 333	2 373
Kauhava	13 870	11 780	12 278	12 484	12 698
Lappajärvi	1 984	1 654	1 839	1 870	1 902
Yhteensä	18 347	15 457	16 412	16 687	16 974
SOSIAALIPALVELUT ilman varh.k					
Kunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Evijärvi	1 952	2 023	2 295	2 333	2 373
Kauhava	10 763	11 780	12 278	12 484	12 698
Lappajärvi	1 501	1 654	1 839	1 870	1 902
Yhteensä	14 216	15 457	16 412	16 687	16 974
VARHAISKASVATUS					
Kunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Evijärvi	541	0	0	0	0
Kauhava	3 107	0	0	0	0
Lappajärvi	483	0	0	0	0
Yhteensä	4 131	0	0	0	0
VANHUSPALVELUT					
Kunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Evijärvi	2 441	2 588	2 546	2 588	2 633
Kauhava	13 314	13 694	14 012	14 247	14 492
Lappajärvi	3 739	3 730	3 989	4 056	4 126
Yhteensä	19 494	20 012	20 547	20 891	21 251
PERUSTERVEYDENHUOLTO					
Kunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Evijärvi	2 108	1 888	1 857	1 888	1 920
Kauhava	12 402	12 846	11 775	11 972	12 178
Lappajärvi	2 806	2 742	2 289	2 327	2 367
Yhteensä	17 316	17 476	15 920	16 187	16 465
ERIKOISSAIRAANHOITO					
Kunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Evijärvi	0	0	0	0	0
Kauhava	21 299	20 889	20 859	21 208	21 573
Lappajärvi	4 151	4 175	4 158	4 228	4 300
Yhteensä	25 450	25 064	25 017	25 436	25 873

TYÖPAJATJUNKI JA KIEPPIS	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kunta					
Evijäri	37	17	16	16	17
Kauhava	93	72	193	196	200
Lappajäri	8	2	6	7	7
Yhteensä	138	91	216	219	223
NUORTEN TYÖPAJA	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kunta					
Evijäri	4	34	22	23	23
Kauhava	50	87	91	93	95
Lappajäri	1	3	6	6	6
Yhteensä	55	124	120	122	124
PALVELULIIKENNE	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kunta					
Evijäri	13	12	11	11	11
Kauhava	37	71	55	56	57
Lappajäri	27	17	35	36	37
Yhteensä	77	100	102	104	105
MAKSUOSUUDET YHTEENSÄ	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kunta					
Evijäri	7 097	6 562	6 747	6 860	6 978
Kauhava	61 065	59 439	59 264	60 256	61 293
Lappajäri	12 716	12 323	12 324	12 530	12 746
Yhteensä	80 878	78 324	78 334	79 646	81 016

7. Talousarvion liitteet

7.1 Jäsenkuntalaskutuksen perusteet 2016

Sosiaalipalvelut

Perheneuvola	eur/suorite	suorite = 45 min. käynti
Lastensuojelun sosiaali- ja perhetyö	eur/asukas	
Perhe- ja laitoshoido	eur/hoitovuorokausi	
Päihdepalvelut	eur/asukas	
Roihan majakka	eur/päivä	
Erytispalvelut	läpilaskutus	
Mielenterveyskunt. asumispalvelut	eur/päivä	2016 alkaen erillisenä
Vammaisten asumispalvelut	eur/päivä	2016 asti mtk ja vamm. asumispalvelut
Työ- ja päivätoiminta	eur/päivä	
Omaishoidontuki alle 65-v.	läpilaskutus	
Sosiaalityö ja muut tukitoimet	eur/asukas	
Toimeentuloturva	läpilaskutus	
Sosiaalityö ja työhönkuntoutus	eur/asukas	
Työmarkkinatuki	läpilaskutus	

Vanhuspalvelut

Kotihoito	eur/tunti	suorite = asiakastunti
Ikäneuvola	eur/suorite	suorite = kotikäynti, ryhmä tai muu asiakaskontakti
Omaishoidon tuki	läpilaskutus	
Palveluasuminen	eur/suorite	suorite = asumisvuorokausi
Tehostettu palveluasuminen	eur/suorite	suorite = asumisvuorokausi
Laitoshoido/hoivaos.	eur/hoitopäivä	

Terveyspalvelut

Avosairaanhoido	eur/käynti	kaikkien avosairaanhoidon käyntien yhteismäärä
Lääkärin vastaanotto	eur/käynti	lääkärin vastaanottokäyntien yhteismäärä
Neuvola	eur/käynti	
Kuntoutusosasto	eur/hoitopäivä	
Sairaalaosasto	eur/hoitopäivä	
Suun terveydenhuolto	eur/käynti	hammaslääkärin, suuhygienistin ja hammashoitajan vastaanottokäyntien yhteismäärä
Työterveyshuolto	eur/asukas	tavoitteena nettobudjetointi; alijäämä asukasluvun suhteessa kunnille

7.2 Organisaatio 2016

Organisaatio 1.1.2016		Jäsenkunnat	Tarkastuslautakunta
		Yhtymähallitus	Yksilöjaosto
		Kuntayhtymän johtaja	
Tulosalueet	Sosiaalipalvelut	Ikäihmisten palvelut	Terveyspalvelut
	Sosiaalipalvelujen johtaja	Ikäihmisten palvelujohtaja	Johtava ylilääkäri Henkilöstö- ja hoitotyön johtaja
	Psykososiaalinen työ	Ennaltaehkäisevät palvelut	Yhteiset tehtävät
	Lastensuojelu	Ikä neuvola	Lääkärit
	Sosiaali- ja perhetyö	Omaishoidontuki	Fysioterapia
	Perhe- ja laitoshoido	Vuorohoidon organisointi	Eritystyöntekijät
		Kotihoito	Terveyspalvelujen yhteiset
	Aikuissosiaalityö	Ympäri vuorokautinen asuminen	Avosairaanhoido
	Päihdekuntoutuspalvelut	Ikäihmisten palvelujen yhteiset	Avoterveydenhuolto
	Työpajatoiminta		Vuodeosastot
	Toimeentuloturva		Lyhytaikaisoidon osasto
	Sosiaalityö ja työhönkuntoutus		Kuntotutuosasto
	Vammaispalvelut		Suun terveydenhuolto
	Erityispalvelut		Työterveyshuolto
	Asumispalvelut vammaiset		
	Asumispalvelut mt-kuntoutujat		
	Työ- ja päivätoiminta		
	Omaishoidontuki		
	Sos.työ ja muut tukitoimet		
	Perusturvatoimisto/yhteiset		
			Hallinto- ja henkilöstöpalvelut
			Tietohallinto
			Hallinnon hankkeet
			Tukipalvelut
			Kiinteistöpalvelut
			Keskitetty siivous
			Vaatehuolto
			Ravintohuolto
			Materiaalihuolto

7.3 Vakanssirakenne 2016

Nimike	Virka	Toimi	Varahenkilö	Täyttämättä
Apulaisosastonhoitaja	1	0	0	0
Asiakasohjauspäällikkö	1	0	0	0
Asumispalvelupäällikkö	1	0	0	0
Atk-käyttöpäällikkö	1	0	0	0
Erikoishammaslääkäri	1	0	0	0
Etuuskäsittelijä	3	0	0	0
Farmaseutti	0	1	0	0
Fysioterapeutti	0	12	1	0
Geronomi	0	1	0	0
Hallintosihteeri	0	1	0	0
Hammashoitaja	0	12	1	0
Hammaslääkäri	11	0	0	2
Henkilökohtainen avustaja	0	7	0	0
Henkilöstö- ja hoitotyön johtaja	1	0	0	0
Henkilöstösihteeri	0	1	0	0
Hoitoapulainen	0	10	0	0
Huoltomies	0	2	0	0
Ikäihmisten palvelujohtaja	1	0	0	0
Johdon sihteeri	0	1	0	0
Johtava hammaslääkäri	1	0	0	0
Johtava sosiaalityöntekijä	2	0	0	0
Johtava työterveyslääkäri	1	0	0	0
Johtava ylilääkäri	1	0	0	0
Kehittämispäällikkö	1	0	0	0
Keskusvarastonhoitaja	0	1	0	0
Kirjanpitäjä	0	2	0	0
Kodinhoitaja	0	21	0	0
Kotiavustaja	0	4	0	0
Kotihoidon asiakaspalvelupäällikkö	1	0	0	0
Kuntayhtymän johtaja	1	0	0	0
Kuntohoitaja	0	1	0	0
Laatupäällikkö	1	0	0	0
Lastenvalvoja	1	0	0	0
Lähihoitaja	0	239	20	5
Mielisairaanhoitaja	0	1	0	0
Ohjaaja	0	38	0	1
Osastonhoitaja	8	0	0	0
Osastosihteeri	0	11	0	0
Palkkasihteeri	0	3	0	0
Palveluesimies	10	0	0	0
Perheohjaaja	0	4	0	0
Perhetyöntekijä	0	4	0	0
Psykologi	0	4	0	0

Nimike	Virka	Toimi	Varahenkilö	Täyttämättä
Puhelinvaihteenhoitaja	0	1	0	0
Puheterapeutti	0	2	0	0
Ravitsemistyönjohtaja	1	2	0	0
Ravitsemistyöntekijä	0	19	0	2
Ryhmäavustaja	0	3	0	0
Sairaalahuoltaja	0	35	0	4
Sairaanhoitaja	0	80	4	1
Siivoustyönohjaaja	0	1	0	0
Sosiaalihojaaja	6	2	0	1
Sosiaalipalvelujen johtaja	1	0	0	0
Sosiaalityöntekijä	9	3	0	1
Suuhygienisti	0	4	0	0
Talousjohtaja	1	0	0	0
Taloussihteeri	1	0	0	0
Terveydenhoitaja	0	31	2	1
Terveyskeskuslääkäri	13	0	0	4
Tiedottaja	0	1	0	1
Tilapalvelupäällikkö	1	0	0	0
Toimintaterapeutti	0	2	0	1
Toimistos sihteeri	0	12	0	0
Työfysioterapeutti	0	1	0	0
Työterveyshoitaja	0	6,5	0	0
Työterveyslääkäri	1	0	0	0
Työvalmentaja	0	2	0	0
Vastaava ohjaaja	0	8	0	0
Vastaava sairaanhoitaja	0	6	0	0
Välinehuoltaja	0	2	0	0
Yksilövalmentaja	0	1	0	0
Yksilövalmentaja/ohjaaja	0	1	0	0
Ylilääkäri	3	0	0	3
Vakanssit yhteensä	86	606,5	28	27